
3 1761 07568899 4

W. Bader

JOHS. PALUDAN-MÜLLER

MEMENTO MORI

FORTÆLLINGER

KØBENHAVN

GYLDENDALSKE BOGHANDELS FORLAG (F. HEGEL & SØN).

TRYKT HOS J. JØRGENSEN & CO. (M. A. HANNOVER)

1897

LIBRARY
DEC 27 1965
UNIVERSITY OF TORONTO

MEMENTO MORI.

Der var stort Middagsselskab hos Etatsraadinden, og alle Gæsterne vare arbejdede op paa det milde, forsonlige Standpunkt mod hinanden, som god Mad og god Vin plejer at hjælpe Folk til at indtage. —

Enhver nærede mere eller mindre den Overbevisning, at han befandt sig mellem lutter fortræffelige Mennesker, som han maaske nok før havde haft et og andet at udsætte paa, men hvis Bravhed og Hæderlighed han nu klarligt indsaa. Alle snakkede meget og urimeligt højt, ingen brød sig synderlig om at høre sin Nabos Svar til Ende. Alles Ansigter havde et vist straalende Skær, som vidnede om megen Glæde i Sjælen; de ældre Herrer havde en vis Tilbøjelighed til at være ubestemt dybsindige, de yngre vare overmaade dristige i deres Paastande, men tillige forbavsende parate til at indrømme

det berettigede i den modsatte Mening. Kort sagt, man var paa Krakmandlernes og de hede Vines Standpunkt, efter at have tilbagelagt en meget behagelig Tur med Suppen som Udgangspunkt og de forskellige Stege som Rejsestationer og efter en yderst gunstig Sejlads paa forskellige Vinhave. Man nærede megen Foragt for al Pessimisme og Melankoli, og Selskabet var halvvejs blevet fornærmet paa en lille Dame, der havde ytret nogle Ord om sin nylig afdøde Søsters Sygdom Det var jo grumme mal à propos at komme med sligt under disse Omstændigheder, men man havde hurtigt skyllet sin Ærgrelse over denne Taktløshed ned i den fortræffelige Vin, ja, de, der sade nærmest ved den aabenmundede Dame, havde endogsaa efterhaanden i den Grad tilgivet hende, at de med Champagneskummet om Læberne lode nogle Ord falde om, at det maatte have været en streng Tid for hende, denne Sygdomsperiode. —

Der var et Par Læger tilstede, og det havde Selskabet intet imod, thi dels vare disse udmærkede Selskabsmænd, og desuden var der noget betryggende ved at have disse Herrer om sig, der raadede for . . . eller i det mindste havde saa meget at gøre med Liv og Død. — De dannede et Slags Bolværk mod mulige Ubehageligheder. De Fyre fandt skam nok

paa noget, hvis det kneb, men bevares, det gjorde det jo slet ikke, aldeles ikke, men det var dog alligevel ganske rart, at disse erfarne og kyndige Mænd paa en Maade garanterede for Selskabets Sundhed. —

»Hvem er den høje, magre Mand med det blege Ansigt, som sidder lige ved Siden af Frøken H. . . .?« spurgte en korpulent Grosserer sin Sidemand; »det er den eneste af de tilstedeværende, som jeg ikke kender, og mærkværdigt nok lægger jeg først nu Mærke til ham!« — »Ja, jeg ved heller ikke rigtigt, hvem det er,« svarede den adspurgte, »men jeg tror, at det er en Bekendt af den afdøde Etatsraad, i det mindste har han vist haft noget at gøre med ham«. — »Det var da besynderligt, at jeg ikke har bemærket ham før,« vedblev Grossereren; »han har ellers et meget karakteristisk Fysiognomi, men det lader ikke til, at Frøkenen finder videre Behag i hans Selskab; hun ser saa alvorlig ud«. —

Nu rejste man sig med megen Larm fra Bordet. Herrerne førte deres Borddamer ind i de tilstødende Værelser, Parrene opløste sig, og Grupperingen af de tilstedeværende blev en anden. — En gammel Herre havde faaet fat paa en yngre Kavaler og forklarede ham meget omstændeligt, hvorledes han i tidligere Tider

havde kendt hans Fader særdeles godt, og den unge Mand havde, trods sin Part i den almindelige Velvilje mod Næsten, noget ondt ved at være tilstrækkelig betagen af dette interessante Faktum, han følte sig ikke lidet lettet, da han omsider dimitteredes med Paalæg om at sende bemeldte Fader en Hilsen, naar han skrev. —

Herrernes Kaffe blev bragt ind i et Rygeværelse, hvor Fruens Broder, en glad Fabrikant, fungerede som Vært. Samtalen, der var meget livlig og drejede sig baade om politiske og sociale Emner, gav de overlegent dygtige og begavede Naturer rig Lejlighed til at lægge deres forbavsende Overblik — selv med Hensyn til de vanskeligste Sager — for Dagen, medens de mere lyriske Naturer blandt Herrerne udtalte sig om de forskellige Spørgsmaal med en Bravhed og Honnettitet, der inderligt rørte dem selv. — Det var i det hele et fortræffeligt Selskab, som her var samlet i det hyggelige Rygeværelse. Det talte i sin Midte koldblodige Mænd, der ikke vilde lade sig forbavse af nogetsomhelst, og bløde varmtfølende Sjæle, der med en paaskønnelsesværdig Aabenhed lagde for Dagen, hvilke fortrinlige Statsborgere og Ægtemænd de vare, og som næppe kunde finde Ord til at udtrykke deres Mening af lutter Bestræbelse for at udtrykke sig i en Form, der

var den smukke Tanke værdig. — Der var korpulente Herrer, som bevægede sig gyngende hen over Gulvet, der var magre Gentlemen, der saa ud til at kunne begynde forfra paa et Middagsmaaltid, uden at det skulde genere dem stort, der var ældre, ærværdigt udseende Mænd, som dannede Midtpunktet for Samtalen, og der var unge Fyre, som ingen tog Notice af, men alle drak de Kaffe, og alle røg de Cigarer med en ubeskrivelig Nydelse, og alle vare de i en salig Tilstand af omtaaget Klarhed. — —

»Sig mig engang, hvem er den høje, magre Mand med det blege Ansigt, han, som lige nu kom herind fra Dagligstuen?« spurgte een af Herrerne Fruens Broder. »Ja, jeg ved det knap nok«, svarede denne, »han har i tidligere Dage haft noget at gøre med min afdøde Svoger, Forretninger formodentlig, men er først for nylig kommen hertil, jeg ved ikke engang rigtigt, hvad Landsmand, han er, jeg er kun ganske flygtigt præsenteret for ham.« —

Den spørgende, som var den før nævnte Grosserer, der ogsaa ved Middagsbordet havde forhørt sig om den fremmede Gæst, vilde lige til at spørge mere om den ubekendte, da denne i det samme tog Plads paa en ledig Stol imellem ham og den ældste af de to Læger, hvor han blev siddende rolig og tavs, uden at

tage Notice af den forundrede Opmærksomhed, han var Genstand for, fra de andres Side. — Der blev budt ham en Cigar, men han røg ikke, der blev præsenteret ham en Kop Kaffe. — »Tak! Han havde drukket inde hos Damerne!« — Saa lod man ham sidde, og Samtalen, der et Øjeblik var døet hen mellem de nærmestsiddende, fik atter Fart. —

»Det kunde være ganske morsomt,« ytrede en af de tilstedeværende, da Samtalen en Tid lang havde drejet sig om det politiske Barometer i Europa, »at være i Stand til at løfte Fremtidens Slør en Smule og se nogle Aars Begivenheder forud«. — Man var af forskellige Meninger om det ønskelige heri: een af Lægerne mente, at det kun vilde forøge de Besværligheder, man havde at trækkes med, idet man saa vilde ængstes af Visheden om, at denne eller hin Kalamitet forestod, andre havde mere Lyst til at være udrustede med en saadan Spaadomsevne, men alle blev de meget forbavsede, da den hidtil tavse, ubekendte pludselig lod sin Røst høre, idet han spurgte: »Men hvad sige de Herrer om at have Evne til at forudse, i hvilket Aar, paa hvilken Dag og hvad Klokkeslet enhver af Dem skulde dø?« —

Der blev en Pause i Samtalen; man saa dels misbilligende, dels noget ironisk paa den

fremmede; thi der er jo noget kejtet i at tale til levende og glade Mennasker om at de skulle dø; og nogle af de tilstedeværende spurgte hverandre hviskende, om Manden maaske var Præst. — Omsider syntes dog Fabrikanten, at han maatte svare den underlige Mand, da ingen anden lod til at ville gøre det, og han bemærkede derfor, idet han stødte en Røgsky ud mod den nærgaaende Spørger, »at det brød han sig s'gu ikke om at vide forud, det erfarede han vist tidsnok!« »Ganske vist!« svarede den fremmede. »De kommer upaatvivlelig engang til Kundskab herom, men det vilde dog ikke være uden Interesse at vide i Forvejen, naar en saa vigtig Begivenhed skulde indtræffe.« — Hans Kontrapart gad aabenbart ikke spilde sin Tid med at drøfte et saa ørkesløst og tilmed ubehageligt Emne; thi han svarede intet, men saa blot ubestemt overlegen ud. Men den korpulente Grosserer, der ved den fremmedes Spørgsmaal var bleven afbrudt i en Udvikling om Handelsforholdene i Rusland (han gjorde i Talg og Tjære), bemærkede i en noget patetisk Tone: »Det vilde kun føre til, at man, som Doktoren før saa træffende bemærkede, mistede alt sit Livsmod og sin Frejdighed — og Livsmodet, Glæden, denne — om jeg saa maa sige, potenserede Glæde ved Livet og dets Krav —

den er det dog, som holder Manden oppe og bærer ham gennem Livets Kampe.« — Den blege Mand saa paa ham med et koldt Blik og svarede: »Men denne potenserede Glæde slaar ikke til overfor Døden.« — Almindelig Harme mellem de tilstedeværende! Hvad var det dog for en uopdragen Person, der tillod sig saadanne Friheder i et dannet Selskab! Det kunde ikke være en almindelig Præst, en saadan plejede dog at have mere Tone, han maatte høre til en eller anden Sekt. Dog, Grossereren var en brav Mand og tabte ikke Modet, men svarede endnu mere bevæget end før: »Nej ganske vist kan intet fornuftigt Menneske glæde sig ved Døden, men dog — dog mener jeg, at den livsglade og frejdige Natur, der suger Glæde af alt, af sine Forretninger, af sin Kone og sine Børn, af Vennerne, kort sagt af alt, — — han vil ogsaa paa en mere aaben og sund Maade gaa Døden . . . . ja, jeg vil ikke sige imøde, men dog . . . . ja, De forstaar mig vist nok!« — —

»Nej!« sagde den anden kort, »jeg forstaar Dem ikke!« — »Ikke det,« svarede den velmenende Handelsmand en Smule krænket, »jeg skal da forsøge paa at udtrykke mig endnu præcisere.« —

»Skal vi ikke heller forlade det Tema,« bemærkede Fruens Broder, »jeg synes ikke, det egner sig rigtigt til at drøfte her, vi ere jo ikke i Kirke.« — »Jeg skulde heller ikke have besværet Selskabet dermed,« sagde den fremmede, »hvis der ikke om faa Øjeblikke vilde foreligge et Tilfælde, som vil henlede de Herrers Opmærksomhed paa det Spørgsmaal, vi behandle.« — — »Hvad mener De med det?« — »Jeg mener,« vedblev den taktløse Gæst med en rolig Mine, »at naar nu Frøken H. . . . om faa Minutter dør, saa vil den ærede Forsamling bedre kunde forstaa, at jeg har henledet Opmærksomheden paa denne Sag.« — Hvad for noget!« udraabte Fabrikanten og sprang op fra sin Stol, medens alle med den største Forfærdelse stirrede paa den ubekendte; »hvad siger De! — Frøkenen! — Hun skulde om faa Minutter . . . .!« — — »Ja vist,« svarede den ligefremme Mand, idet han med stor Koldblodighed saa paa sit Ur; »vi skrive jo i Dag den 20de Marts, og det er netop Frøkenens Dødsdag, det vil sige Kl. 7,42' Aften«. — »Undskyld min Herre,« sagde den ældre Læge med en klog Mands milde Overlegenhed overfor en gal, »Klokken er nu 7,43', saa De tager vist fejl.« — »Jeg beder om Forladelse,« bemærkede den anden, »men Doktorens Ur gaar akkurat 4 Mi-

nutter for stærkt.« — — »Det kan gerne være, men mener De da . . . .!« — »Tillader De, at jeg kommer forbi Dem,« sagde den fremmede uden at høre Doktorens Spørgsmaal til Ende; og idet han banede sig Vej gennem den tætte Kres, forlod han Værelset og gik over Gangen til Dagligstuen. — »Er han gal!« sagde Doktoren, der endnu sad med Uret i Haanden og saa spørgende paa Fabrikanten, men inden denne kunde faa svaret, styrtede een af Damerne, bleg og i stor Angest ind i Stuen. — »Aah, Hr. Doktor!« stammede hun, »De vil da ikke være saa god at komme, der er een af Damerne blevet syg!« — —

Med et Forfærdelsesudraab sprang hele Selskabet op, og medens en Part af de tilstedeværende ilsomt fulgte efter Doktoren og den forskrækkede Dame, samlede de øvrige sig i forskellige Grupper baade i Rygeværelset og paa Gangen under halvhøj, men ivrig Passiar. —

Efter en halv Snes Minutters Forløb kom den yngre Læge tilbage og erklærede med et Skuldertræk, at Frøkenen var død, der var ikke det mindste at gøre. Hun var død, ligesom hans Kollega var naaet ind til hende, og Dødsaarsagen maatte være . . . .; og nu forklarede han temmeligt omstændeligt, hvad hans Mening i saa Henseende var og føjede til Slutningen

til, at naar alt kom til alt, var det egentlig en mild Dødsmaade, om den end havde noget uhyggeligt ved sig for dem, der vare Vidner dertil. —

Medens han talte, samlede Gæsterne sig om ham i tavs Lytten. De, hvis Konstitutioner kunde have en vis Lighed med den afdødes, eftersom Lægen beskrev den, følte sig grumme nedslaaede, de andre, som mente sig at være ganske anderledes konstruerede, fandt, at det var en fortræffelig Forklaring, men uhyggeligt til Mode vare de dog alle. —

Middagsstemningen, Selskabsstemningen var som blæst bort, og Vinglæden rent forsvunden. Og saa tilmed dette med den forunderlige Mand, der formodentlig var halvgal, men hvis Ord dog vare slaaede saa forunderligt til, det gjorde nu Stemningen endnu mere uhyggelig. — Man skelede til ham, man skulde efter ham, men ingen henvendte noget Ord til samme Person; og alle fik nu snart travlt med at sige Farvel til Fruen og trække i Overtøjet; thi oven paa denne Begivenhed fandt Selskabet det rigtigt at opløse sig, da den afdøde Dame tilmed var en nær Slægtning af Huset. —

Naar den uhyggelige fremmede gik, var der ingen, som lagde Mærke til; thi der var ikke nogen, som skøttede om at følges med

ham. — Man tog hinanden under Armen og gik bort, idet alle talte sagte og med ganske andre Stemmer end for en Time siden. — Sidst af alle gik de to Læger. —

»Et sørgeligt Tilfælde,« bemærkede den yngre, »det kom vel ogsaa Dem uventet, skønt De har været hendes Læge i de sidste Aar?« — »Aah ja!« svarede den anden med en vis Forbeholdenhed, »skønt efter hendes sidste Sygdom saa . . . .« — Resten tabte sig i en uforstaaelig Mulmen. —

»Men hvad var det dog for noget med den Mand, som ingen af os rigtig kendte og som forudsagde dette Dødsfald paa Minuttet — korrekt?« — »Ja, det var et mærkeligt Tilfælde, højst mærkeligt,« indrømmede den ældre Doktor, »det var naturligvis et Træf, og Manden har vist en Skrue løs, men mærkeligt var det s'gu!« — Det fandt hans Kollega ogsaa, men det interesserede ham dog endnu mere at høre, hvilken Sammenhæng der var imellem Frøken H.'s sidste Sygdom og nu indtrufne pludselige Død; og da det faldt den anden temmelig vanskeligt at forklare dette, gik Tiden, indtil deres Veje skiltes, med Debatteren herom, og den forunderlige Gæst blev ikke drøftet mere imellem dem. —

Den livsglade Grosserer var kommet hjem, meget betaget, som rimeligt var, af det pludselige Dødsfald. Nu havde han imidlertid foreløbig uddebatteret dette Tema med sin Kone og sin voksne Datter, en rar ung Pige, der ikke havde været med i Selskabet; og han var kommet lidt til Ro ved Aftenberlingeren, som han denne Aften nød i Dagligstuen, medens Moderen og Datteren halvhøjt — for ikke at forstyrre den læsende — fortsatte Samtalen om Dagens mærkelige Begivenheder. —

De enkelte Dødsavertissementer i Aftenavisen forvoldte Grossereren lidt nervøs Uro, men han var hurtigt gaaet dem forbi og var nu dybt inde i en længere Artikel om Forholdene i Frankrig, da det ringede i Entreen. — Pigen kom ind og meldte, at der var en Herre, som ønskede at tale med Grossereren. — Han rejste sig lidt ærgerlig over at blive afbrudt, bad hende vise ham ind i sit Værelse og med det samme at tænde Gassen derinde, hvorpaa han med Avisen i Haanden forføjede sig sammesteds hen. —

Da han kom derind, var Pigen lige gaaet, men hvad skildrer hans Forfærdelse, da han foran sig ser ingen andre end den mystiske ubekendte fra Etatsraadindens Selskab. — Hans første Indskydelse var at retirere tilbage gennem

den Dør, han lige var kommet ind af, men han besindede sig dog saameget, at han formaaede at blive staaende, men var ej i Stand til straks at faa noget Ord over sine Læber. —

Den fremmede gik hen imod ham og sagde med sin tørre klangløse Stemme: »Jeg kan se, at De bliver forbavset over mit Komme; jeg havde imidlertid Forretninger her i Huset, og vilde da med det samme se indenfor til Dem, desuden,« føjede han til med et eget Smil, »er jeg vant til at komme til Ulejlighed.« — »Paa ingen Maade,« stammede Grossereren, »paa ingen Maade, vil De ikke sidde ned.« —

Den fremmede Mand satte sig i en lav, fløjelsbetrukket Lænestol, der stod foran Skrivebordet, og strakte de lange, tynde Ben mageligt ud fra sig. — Grossereren tog Plads i Sofaen. —

»Ser De,« fortsatte den magre, »jeg vilde gerne høre, om De ikke, efter hvad der nys skete henne hos Etatsraadinden, har faaet andre Tanker angaaende det, vi talte om, nemlig om det ønskelige i at vide lidt i Forvejen, naar De skal dø.« — —

»Kan da det forbandede Menneske ikke tale om nogetsomhelst andet,« tænkte Grossereren, men tvang sig til at svare i en halv spøgende Tone:

»Ja, jeg har maaske ikke tænkt saa meget over den Sag som De, men tør jèg spørge, om det var derom, De ønskede at tale med mig for saa . . . .?«

»Ja!« svarede den anden; »det var netop derom og ikke om nogetsomhelst andet. — De har for nylig set, at jeg besidder nogen Kundskab angaaende et Menneskes Dødstid, og nu vilde jeg spørge Dem, om De ikke muligvis skulde ønske at erfare: i hvilket Aar, paa hvad Dato og Klokkeslet, De selv skal dø!« —

Grossereren for op, han var forbitret. —

»Tør jeg gøre Dem opmærksom paa, min Herre, at det er mildest talt meget taktløst af Dem, at tale saaledes! — Hvad berettiger Dem til at vælte Dem ind paa mig med saadan noget? — En Mand, som jeg ikke kender det mindste til, som jeg aldrig har tænkt paa før i Dag!« —

Den fremmede lo hult og tørt og strakte sig endnu mageligere i Stolen. — Grosserérens Harme steg. — »Hvis De ikke vil have, at jeg skal anse Dem for gal . . . .!« — »Det kan De gerne gøre, om De har Lyst dertil,« svarede Gæsten roligt; »det har for mit Vedkommende grumme lidet at sige, hvad De anser mig for, men for Dem selv har det noget større Betydning. — Lad os engang tale fornuftigt, Hr. Gros-

serer! De kan dog ikke bestandig blive ved med at gøre Forretning i Talg og Tjære, det faar dog engang en Ende — og De skal dø, det ved De jo lige saa godt som jeg!« —

»Men hvad vedkommer det Dem!« brølede den forbitrede Handelsmand. — »Mere end De tror, betydeligt mere, og jeg vil betro Dem ganske konfidentielt, at der ikke er saa længe til Deres Død, som De maaske tror; og derfor synes jeg nok, at det kunde have nogen Interesse for Dem at erfare bestemt, naar den indtræffer.« —

»Jeg vil gøre Dem opmærksom paa,« sagde Grossereren med gispende Stemme, idet han tørrede Sveden af sin Pande, »at jeg er en agtet Mand«. — »Det ved jeg,« svarede den anden tørt, »men det har i denne Forbindelse intet at sige. Agtede Mænd ere ikke unddragne Dødens Magt.

Tillader De?« — Han rejste sig pludseligt og gik hen til Vinduet, hvor han rullede Gardinet op.

»Hvis De vil være saa venlig at komme herhen et Øjeblik, saa skal jeg fortælle Dem nogle ret interessante Ting.« —

Grossereren adlød skælvende. Han havde i Øjeblikket tabt al Modstandskraft. — Lygteskæret fra Havnegaden tegnede sig paa Ruden

og gav den fremmedes blege Ansigt en endnu uhyggeligere Farve end ellers.

Han pegede ned paa et stort Skib, som laa ved Bolværket og sagde: »Ser De den store engelske Damper dernede, kan De se Styrmanden, som nu kommer op fra Kahytten?« »Jo.« — »Ved De, hvorledes han skal dø?« — »Han drukner formodentlig,« sagde Grossereren. — Da han selv var paa Landjorden og ikke havde i Sinde at gaa til Søs, var en saadan Dødsmaade ham ikke saa slem at tænke paa. —

»Ingenlunde,« svarede den blege Mand, »nej, han skal dø i London, hvor han, ja lad mig nu tænke mig om, hvor han, den 19de September dette Aar, vil drikke et Glas Ale, som vil smage ham saa godt, at han samme Dag drikker to Glas til, men i Forbindelse med, hvad han samme Dag spiser, vil den Smule Ale skaffe ham en let Maveaffektion, som han i Førstningen vil negligere, som derpaa vil gaa over til en haardere Sygdom, hvoraf han vil dø den 14de Oktober Kl. 8,11' Aften.« — »Saa!« stønnede Grossereren; han vidste næppe, om han var vaagen, eller drømte. —

»Kan De se, hvor veltilfreds han nu staar oppe paa Kommandobroen og ryger sin Cigar;

han aner ikke, hvad der venter ham i Oktober, men det bliver nu alligevel saa.« —

Grossereren fik et lyst Indfald: »Men hvis jeg nu gik ned og advarede ham, saa drak han ikke Ale den 19de September i London, og saa døde han ikke den 14de Oktober.« —

»Ganske vist,« svarede den anden, »men det gør De for det første ikke, og for det andet, vilde han kun tro, at De var gal, om De gjorde det, saa lad os ikke spilde Tiden med disse »hvis« og »om«. —

Der er meget nøjagtig Orden i hele Sammensætningen, kan jeg forsikre Dem, — Der er ingen Regnefejl. —

Læg engang Mærke til det Bybud, som nu kommer op fra Kælderen derhenne paa Hjørnet. Se, han har temmelig lang Tid tilbage. Han dør først den syvende August 1906 ude paa Kommunehospitalet, hvor han paa den Tid vil ligge som Rekonvalescent. Men Tjenestepigen, som De kan se staa inde hos Urtekræmmeren og købe Petroleum, hun har ikke mere end tre Fjerdingaar tilbage. Det er Rosen, som vil gøre det af med hende. — Den lille Pige, som gaar dernede med sin Moder ved Haanden, er nu syv og et halvt Aar gammel; hun faar ogsaa Lov til at blive otte, men ni Aar naar hun ikke, for hun dør den 12te Februar

1898. — Der gaa to Herrer forbi hinanden uden at ane, at den ene skal blive en Slags Anledning til den andens Død — om ikke saa forskrækkelig lang Tid.« —

»Hvorledes det?« spurgte Grossereren, der — trods sin Angest — fik nogen Interesse for de Dødsperspektiver, den anden rullede op for ham. —

»Jo, ser De! Den ene er Konditor; og hos ham vil den anden, den 15de April, spise nogle Kager, hvori Kræmen vil være noget fordærvet; det vil ikke bekomme ham vel; — ja, De forstaar mig vist!« —

»Ja, fuldkomment,« svarede Grosseren; »han vil blive syg.«

»Ja, og hans Læge vil give ham noget Medicin, der bringer hans Mave i Orden igen; men samme Dag, som han gaar op til denne for at tale med ham om fremtidige Forsigtighedsregler, vil der være usædvanligt varmt i Doktorens Venteværelse; han vil faa en stærk Forkølelse; der vil slaa sig andre Ting til, og han vil dø førstkommende anden Maj Kl. 4,17', Eftermiddag. Men De ønsker maaske ikke at høre om flere?« —

Nej, Grossereren var fuldstændig tilfredsstillet med det, han alt havde hørt. — »Godt, saa bryde vi af!« sagde den uhyggelige Gæst,

idet han rullede Gardinet ned og gik frem i Stuen. —

»De ønsker altsaa virkelig ikke at erfare, paa hvilken Almanakdag De selv skal til det?« — —

»Nej! paa ingen Maade; nej, det er saa langt fra, at jeg har Lyst dertil!« forsikrede Handelsmanden i den dødeligste Angest for, at der skulde fare en eller anden Dato ud af Munden paa den anden. — »Ja, som De vil; jeg vil ikke paatvinge Dem denne Underretning, men det bliver saa Deres egen Sag, om det indtræffer noget uventet, — skønt af de egentlig pludselige Dødsfald vil Deres nu ikke blive.« —

»Jeg har et stærkt Helbred,« svarede Grossereren; »jeg fører et overmaade sundt Liv, og til Sommer agter jeg at foretage en Baderejse til Karlsbad for nogle smaa Skrøbeligheders Skyld, som efter min Læges Mening med Lethed ville afhjælpes ved et Ophold der. — Jeg tør altsaa nok med Rimelighed gøre Regning paa at skulle leve normalt længe, og indser ikke, hvorfor jeg skulde frygte nogen pludselig Bortgang.« —

»Ja, saa vil jeg byde Dem Godnat,« sagde den fremmede Mand og rakte en lang, knoklet Haand ud imod ham, som Grossereren kun med Overvindelse kunde bekvemme sig til at tage

fat paa. Den sluttede et Øjeblik med isnende Kulde om hans, og derpaa gled den blege Mand med lydløse Trin ud af Døren. — — —

Da han var borte, stod Grossereren et Øjeblik tavs, meget fortumlet og forvirret over sin Samtale med den Ubekendte og ude af Stand til at gøre sig nogen klar Forestilling om, hvad det egentlig var for et underligt Besøg, han havde haft.

»Et besynderligt Menneske,« mumlede han, »et højst besynderligt Menneske. Han er ganske bestemt gal, men det er dog en aparte Maade hans Galskab ytrer sig paa; — puh! — Jeg maa have fat paa Avisen igen og ind til de andre for rigtig at komme til mig selv.« —

Da han kom ind i Dagligstuen, blev han modtaget af Fruen med det Spørgsmaal, om han havde hørt, at Kaptajnens oppe paa tredje Sal havde mistet deres lille Dreng, som laa af Mæslinger; han var død for et Kvarters Tid siden. Pigen deroppe fra havde lige nu været nede at fortælle det. — »Død!« sagde Grossereren næsten rasende over, saaledes som dette Ord forfulgte ham denne Aften. — »Er han død! — Nej, hvor Pokker skulde jeg have hørt det; jeg kommer jo lige fra mit Værelse.« —

Han satte sig ned paa en Stol, medens den fremmede Mands Ord, at han havde haft

Forretninger her i Huset, med Forfærdelse kom ham i Minde. Hvad var det dog for en uhyggelig Person, der saaledes bragte Død med sig, hvor han kom! —

»Du ser saa bleg ud,« sagde Fruen, »Du er da ikke daarlig?« —

»Vist ikke, nej,« snærrede han gnavent; »jeg er fuldkommen rask; jeg befinder mig ganske usædvanligt vel, men giv mig blot lidt Sodavand; jeg er endnu saa ophedet af den Mængde Vin, jeg drak til Middag. — Naa, saa Kaptajnens Dreng er død, ja saa.« —

Sodavandet kom, men den, som ikke sov godt om Natten, det var Grossereren; han laa og plagedes med Drømme og Tanker om den afskyelige Mand, saa at han til Slutningen var ganske udmattet. Først henad Morgenstunden fik han et Par Timers ordentlig Søvn.

Den næste Formiddag begav han sig op til sin Doktor; — det var den samme, som ogsaa var Etatsraadindens Huslæge; og da denne venligt spurgte ham, om han fejlede noget, vrøvlede han først en hel Del frem og tilbage, men endte da omsider med at fortælle Doktoren, hvilket Besøg han havde haft den

foregaaende Aften og den Uro, det havde sat ham i. —

Doktoren smilte venligt med en Mine, der udtrykte godmodig Overbærenhed med den andens Ængstelse, og sagde: »Ja, De vil vist blive dygtig forundret, Hr. Grosserer, naar De hører, at ogsaa jeg har været gæstet af den samme uforskammede Person.« —

»Hvad for noget! Har han ogsaa været her?« sagde den bekymrede Handelsmand noget lettet ved at høre, at han havde Lidelsesfæller. —

»Ja, han var her saamænd i Morges og haspede det samme Vrøvl af sig, som De fortæller, at han har regaleret Dem med, og lod ligeledes nogle mystiske Ord falde om min nær forestaaende Død.« —

»Og hvad svarede De ham?«

»Jeg hørte først en Stund taalmodigt paa ham, men da han blev mere og mere nærgaaende, saa brød jeg til sidst kort af og viste ham Døren. Jeg har andet at gøre end at høre paa saadan noget Galmandssnak.« —

»Og han gik godvillig, da De sagde det?« spurgte Grossereren med ikke liden Glæde over Doktorens Mod. —

»Ih ja, bevares! Han gjorde saamænd ingen Indvendinger, men nøjedes med at sige,

at han kom igen om temmelig kort Tid, hvad jeg bestemt frabad mig, og saa tøflede han af.« —

»Men hvad mener De egentlig, at han er for et Menneske? Det var dog noget mærkeligt noget dette, at han saa bestemt forudsagde Frøkenens Død i Gaar Aftes.« —

»Jeg skal sige Dem, hvad jeg mener om denne paatrængende Person,« svarede Doktoren, idet han tørrede sine Briller af i Lommetørklædet; »han lider aabenbart af den Monomani, at han tror at kunne forudsige Folks Død. Det er nu i Gaar Aftes — ved et mærkeligt Tilfælde — slaaet til, og derved er han blevet ganske overordentlig bestyrket i sin Galskab og løber nu Byen rundt og plager Folk med sin Snak, indtil Politiet eller hans Slægt engang blander sig deri og faar sat en Stopper derfor. Forøvrigt forekommer det mig, at jeg har set denne Person før, men kan ikke erindre hvor, undtagen i Gaar henne hos Etatsraadinden.« — »Men dette ene Tilfælde var dog meget mærkeligt,« mente Grossereren.

»Ganske vist!« indrømmede den anden. »Men netop ved sin Forunderlighed har det naturligvis gjort et overordentligt Indtryk paa den monomane, hvorimod ethvert fornuftigt og normalt Menneske let indser, at der af et saadant

enkelt Tilfælde ikke kan drages nogen Slutning i Favør af den gale Mands Indbildning.« —

»Nej, naturligvis ikke,« svarede Forretningsmanden, som heller end gerne vilde lade sig trøste, »men det er dog ubehageligt, at et saadant Menneske skal kunne gaa rundt og forulempe Folk med sit Vrøvl.« —

»Ja, han burde upaatvivlelig ikke have Lov til at gaa løs,« mente Doktoren, »og det ender jo ogsaa nok engang med, at han bliver taget ved Vingebenet, men indtil det sker, har man ikke andet at gøre end at vise ham Døren hver Gang, han vil trænge sig paa; og saa for øvrigt ikke agte det mindste paa hans forstyrrede Ord.« —

Grossereren var fuldkommen enig med den anden heri, og efter snildeligt at have erhvervet sig nogle tiltalende Ytringer om sin Helbredstilstand, tog han Afsked med mange Undskyldninger, fordi han havde lagt Beslag paa Doktorens stærkt optagne Tid. —

Da han gik ned ad Gaden, følte han sig vel til Mode. Han syntes, at han havde faaet et godt Rygstød ved at have erfaret, at Lægen ogsaa havde været Genstand for den ubehagelige Mands Paatrængenhed. Og saa den rolige, overlegne, forstandige og sunde Maade, hvorpaa Doktoren tog Sagen! Det var ubeskriveligt

velgørende for et ængstet Gemyt. Det forholdt sig upaatvivleligt saaledes, som denne havde sagt. Den blege, uhyggelige Mand led af en Monomani (hvor det Ord dog kvægede Grossereren!), og han selv var et Fæ, at han ikke straks havde begrebet det, men havde ladet sig konfundere. — Kaptajnens lille Søn, som var død den foregaaende Aften, randt ham i Hu, men han viste Tanken derpaa bort; det var jo gaaet ganske naturligt til og stod ikke i den fjerneste Forbindelse med den gale Mands Besøg. — Og Grossereren gik ind paa en Kafé, styrkede sig ved en bedre Frokost, gik saa til sine Forretninger — og var glad. — —

Der forløb et Par Uger, i hvilke han følte sig særdeles vel, og han havde næsten ganske forglemt den hele Sag; men saa vaagnede han en Morgen og havde lidt ondt i Halsen, og — mærkværdig nok — kom han i samme Øjeblik til at mindes den magre Mand. —

Efter først forgæves at have forsøgt saadanne Midler: som at lukke Øjnene og bilde sig ind, at det var en Indbildning, der vilde være forsvunden, naar han igen vaagnede, blev han omsider nødt til at anerkende sin Halspine som en Kendsgerning. —

Han hoidt Sengen et Par Dage (for at tage det i Tide) og havde virkelig den Triumf, at

Halspinen forsvandt. — Han tog paany fat som Borger og Familiefader; men en Uges Tid efter blev han atter upasselig, fik ved Omhu og Forsigtighed ogsaa denne Upasselighed til at svinde; men fik saa nogle Dage efter en tredje paa Halsen — kort sagt, — han kunde ikke nægte, at han begyndte at skrante. Hans Mave var helt konfus; han begyndte at blive nervøs. — Saa tyede han til sin Ven, Lægen. — Denne gav ham forskellige Medikamenter og gode Raad. — Det hjalp ikke. —

Saa fik han ny Medicin og flere Raad. Han sled sig ved Hjælp af dem en Tid hen, men det blev værre, ganske successivt og meget normalt, og efter nogle Ugers Skranten befandt han sig til Sengs og behandlet som Patient, hvilket altsammen var gaaet for sig paa den naturligste Maade af Verden, med meget begribelige og forklarlige Overgange og under stadigt Tilsyn af en duelig Læge. —

Den, der fornemmelig passede ham — og passede ham godt, var hans Datter, der ved Faderens Sygeseng i alle Maader viste sig som en brav og fornuftig Pige. Hans Kone tog ogsaa Del i Plejen, men kunde ikke taale saa megen Stillesidden som Datteren.

Doktoren kom stadigt og viste sig at være en rigtig flink Mand til at skifte Medicin og

med megen Fatning høre paa den syges Meddelelser om sin Tilstand. —

Men en Dag, i den Tid Sygdommen var paa sit højeste, kom han ikke, men i Stedet for hans Amanuensis. —

Paa Grossererens Spørgsmaal, om hvorfor Doktoren ikke selv kom i Dag, fik han det Svar, at denne den foregaaende Aften var blevet syg og var gaaet til Sengs; dog haabede man, at det ikke betød videre, men han havde Feber. —

Denne Meddelelse gjorde øjensynligt et ikke ringe Indtryk paa den syge; og at den ikke var sund for hans Tilstand, var umiskendeligt; thi han blev grumme urolig og feberhed og maatte have Sovedraaber til Natten. —

Det blev efterhaanden smaat med ham. — Den unge Læge, som nu var hans Æskulap, var meget misfornøjet med Pulsen. — De forordnede Midler gjorde ikke den forønskede Virkning. Søvnen var urolig og utilstrækkelig. — Det tegnede ikke godt. —

Saa var det en Dag — omtrent tre Uger efter, at Grossereren havde lagt sig til Sengs, en yndig Foraarsdag, hvis klare Sol dog ikke ret kunde trænge ind gennem de grønne nedrullede Gardiner, at den syge ud paa Eftermiddagen var faldet i en let Søvn. Bordet ved

Siden af Sengen var besat med Flasker, som alle bare lange Etiketter, et Glas med Vand, hvori en Ske, stod i Midten. Der var alt, hvad der skal være i et normalt indrettet Sygeværelse. — Paa en Stol ved Hovedgærdet af Sengen sad Datteren. Hendes friske Kinder vare blevne lidt blege ved de sidste Ugers Anstrengelser og Ængstelse. Hun havde et Strikketøj i Haanden og saa afvekslende fra den syges Ansigt hen paa Uret, som hang lige over for Sengen; thi det var snart den Tid, da Faderen skulde have Medicin igen, men hun vilde dog nødigt vække ham. —

Der var stille, meget stille i Værelset. Den ensformige Lyd fra Uret var omtrent det eneste, man hørte; ja og saa af og til nogle glade Stemmer dernede fra Gaden, formodentlig fra de spadserende, som nøde det dejlige Foraarsvejr. —

Da gik Døren pludselig op, uden at dog nogen havde banket paa; og da den unge Pige hævede Øjnene, saa hun en høj, bleg Mand staa foran sig, — helt henne ved Sengen.

Hun blev angest uden selv ret at vide hvorfor; og i det samme vaagnede den syge. —

Han rejste sig op i Sengen, og idet hans Blik traf den fremmede, udstødte han et angstfuldt, forfærdet Skrig.

»Red mig!« raabte han til Datteren, »red mig fra denne Mand; han har været hos mig i Drømme; han vil mig ondt!« —

Hans Ansigt var fuldt af Angest og Skræk; der var ingen Frase mere i hans Tale; han mente i dette Øjeblik saa ganske, hvad han sagde. —

Hun slog sine Arme om hans Hals, som om hun vilde beskytte ham mod al Angest og Fare og stirrede med Kærlighedens Mod op i den ubekendtes blege Ansigt. —

Men denne bøjede sig ned over den syge, saa ham et Øjeblik ind i Øjet og hviskede *»nu!«* —

Saa bukkede han ærbødigt for den unge Pige og gled lydløst ud af Døren. —

Men Faderens Hoved sank ud af Datterens Hænder, faldt tilbage paa Puden, — og han var død. —

Det blev en stor Begravelse; thi Grossereren havde været en dygtig Mand og haft et godt Navn. Men hans Huslæge kom ikke med til Jordfæstelsen; thi han var til sin store Ærgrelse død et Par Dage forinden. —

VIDENSKAB.

Doktor Hansen var en dygtig yngre Læge. — Han havde ikke blot taget sine Eksaminer med Glans og gjort Kandidattjeneste til sine foresattes fulde Tilfredshed, han havde ogsaa tre Aar været Reservelæge paa et københavnsk Hospital, og endelig forfattet en Disputats om en eller anden Sygdoms Beskaffenhed, samt forsvaret sine Paastande med stor Haardnakkethed over for to Universitetsprofessorer. —

Han var følgelig ikke blot almindelig Læge, men Dr. medicinæ, og havde nu for faa Aar siden nedsat sig som praktiserende Læge i en sjællandsk Købstad. —

Det gik godt med hans Praksis, og for to Aar siden havde han faaet sig en sød, ung — og fornuftig Kone, der Aaret efter skænkede ham en spillevende Dreng. —

Der var i al denne Lykke og Veludviklethed kun eet Punkt, som skyede den straalende Doktorhimmel en Smule, og det var, at hans Hustru troede paa Vor Herre, men Doktoren kun paa »Videnskaben«. —

Han var ganske vist opvokset i et gudfrygtigt Hjem, men hans Forældre vare for mange Aar siden døde, og efterhaanden som den unge Jørgen Hansen var skredet frem i den medicinske Videnskab, var Vor Herre blevet mindre nødvendig for ham, og efter at han havde fordybet sig i den moderne Bakteriologi, samt udført sin første Operation heldigt — uden saa meget som at tænke paa Vor Herre, var denne ganske forsvundet for Jørgen som de ringeagtede Teologers Privatejendom, den han ikke vilde kævles med dem om. Han havde simpelt hen bare ikke Tid til at give sig af med sligt. —

»Jeg tror, jeg mangler det religiøse Organ«, var Dr. Hansens Yndlingsudtryk, naar han en sjælden Gang indlod sig paa at tale om religiøse Emner, »eller har jeg engang haft det, er det i hvert Fald steriliseret i mig«.

Nej Videnskaben, specielt Lægevidenskaben, den var noget anderledes paalideligt og brugbart. — Se dette førte til forskellige Divergencer mellem ham og hans unge Kone, der paa sin

Mands Ord gerne vilde agte og ære Videnskaben, men dog ogsaa vilde have Lov til at ære og elske Vor Herre. —

Dette — at holde sig til Vor Herre — prøvede nu Doktoren heller slet ikke paa at formene sin Hustru. Dertil var han alt for overlegen og liberal mod »anderledes tænkende«, hvad bedre var — alt for skikkelig. Og desuden: »Du Marie har det religiøse Organ, som jeg mangler. Det er derfor rimeligt, at Du o. s. v.« —

Men til en saadan Liberalitets Højde formaaede den unge Kone ikke at hæve sig, og skønt hun i sin unge, stærke Kærlighed ikke plagede ham med noget Omvendelsesforsøg, saa var der dog i hendes Hjerte en stadig Protest mod Doktorens overlegne Standpunkt. —

»Hvorledes gaar det med Fru Sørensen,« spurgte Doktorfruen en Dag sin Mand ved Frokostbordet. —

»Det gaar daarligt. Hun kan højst leve en 3—4 Uger endnu.« —

»Aah de Stakler — er der da slet ikke noget Haab, om at hun kommer sig?« —

»Nej ikke det mindste, hun er Ptisiker i allerhøjeste Grad.« —

»Men gamle Dr. Mørk,« fortsatte Marie,

»havde dog i Vinter sagt, at det gik fremad med hende«.

»Gamle Mørk er — mellem os sagt — ikke af de allerskarpsindigste.« —

»Aah, jeg synes, han er saa rar.« —

— »Rar — ja bevares — jeg holder s'gu meget af Distriktslægen som Menneske, — men som Læge, der er han noget forældet.« —

»De var dog saa glade for ham hos Skomagerens, da Drengen brækkede Armen i Foraaret.« —

»Ja det Tilfælde, det kunde jo enhver Dyrlæge bringe i Orden.« —

Den unge Frue rejste sig og kom Vand paa Kaffekanden. »Du maa ikke være vigtig Jørgen, det kl'ær Dig ikke.« —

»Vigtig,« gentog Doktoren irriteret. »Det er ikke Vigtighed at sige — privat naturligvis — at gamle Mørk, hvor habil han end maaske har været, ikke er fulgt med Tiden, ikke er fulgt med i sin Videnskab.« —

Da Marie hørte denne frygtelige Afgud nævne, tav hun, og de fuldendte deres Maaltid i Fred. —

Efter Frokost gik Doktoren ud i sin Praksis. — En pæn Mand at se til, som han der gaar over Torvet: velklædt, soignerede Hænder, velskabt, ganske kønt — maaske lidt fersk Ansigt,

megen Selvtillid i Trækningen ved Munden, Prædikatet Vigtighed kunde nok uden *al for megen* Ondskabsfuldhed anvendes — men alt i alt en pæn Mand — og en dygtig Mand i sin Gerning. — Saa er han tilmed ikke blot udholdende og flink i sin Dont, men udviser over for fattige Patienter ikke saa ganske lidt uegennyttig — uvidenskabelig — Godhed, thi det tillader Afguden ham dog at gøre. —

Men for øvrigt tjente han den Afgud tro, og da Afguder som bekendt ere fordringsfulde, ofrede han den stadig mere af gode Hjerteværdier — ja stundom maatte han endog give den noget af sin naturlige gode, sunde Fornuft. —

Det vilde ikke være endt godt, hvis der ikke var hændet den gode Dr. medicinæ Jørgen Hansen noget meget menneskeligt — men for ham meget mærkeligt — hvorom nu skal berettes. —

En Dag, da Doktoren kom hjem fra en lang Køretur ude i Landet, følte han sig daarlig tilpas. Han regnede det selv kun for »en forbigaaende Depression«, og vilde hverken følge Maries Forslag om at lægge sig paa sin Sofa, eller tage anden Notice af sit Ildebefindende. Men den næste Dag var han fremdeles daarlig, lidt bedre den følgende, men saa igen værre,

indtil han efter forskellige Overgange mente at spore Symptomer paa en alvorlig indvendig Daarlighed. — Han overvejede Sagen videnskabeligt og besluttede at tage ind til København for at raadføre sig med en Lægeven; der var Specialist paa det formodede Omraade. —

Vennen tog Tingen uhyre fagmæssigt, og de to Videnskabsmænd kom efter en grundig Undersøgelse — og indgaaende Forhandling bagefter — til et Resultat, eller rettere fandt et latinsk Navn, som kendelig tilfredsstillede Vennen at tage paa Tungen, men ikke smagte Jørgen Hansen slet saa godt. — Han tog hjem igen, ansaa det for sin Pligt at sætte sin Kone ind i Status, saavidt det lod sig gøre, og forsøgte i øvrigt at tage Sagen med overlegen Ro. —

Men det prøvede Marie slet ikke paa. Hun blev frygtelig altereret — og vilde umaadelig gerne trøste, hjælpe og opmuntre sin Mand, men det var kun lidt, hun formaaede, efter den Maade han tog Sagen paa. —

»Det er ganske simpelt Marie« — docerede han roligt: »Jeg lider af denne Sygdom, den vil i nogen Tid kunne holdes inden for visse Grænser. Jeg vil en Stund kunne passe min Praksis, saa vil det til sidst blive mig umuligt — og saa ....« Han fuldendte ikke Sætningen,

thi det efterfølgende var selv for en Mand som ham ikke saa let at sige. —

— Men Marie faldt ham om Halsen og græd.

»Du maa ikke tale saaledes Jørgen, det kan gaa bedre, jeg vil bede Vor Herre om at faa Lov at beholde Dig. — Det er ikke sikkert, det gaar, som Du tror, er det vel — det er det ikke, er det vel?« — Doktoren løsnede hendes Arme fra sin Hals og sagde venlig men bestemt: »Jo, Marie, det er en videnskabelig Undersøgelse, vi have foretaget. Det nytter ikke at ville gaa uden om den. — Det er meget simpelt, jeg har flere Gange set det Tilfælde hos andre. Der er jo ikke noget mærkværdigt i, at det ogsaa kan hændes mig.« — »Nej, nej,« sagde hun og slog Hænderne sammen, medens Øjnene vare fulde af Taarer. »Det er ikke meget simpelt, det kan jeg ikke kalde det, for jeg holder saa meget af Dig.« —

Det var slet ikke nemt for Doktoren at bevare den forønskede Holdning, men det lykkedes ham dog saa nogenlunde, og han endte med at bede sin Kone om ikke at nævne hans Sygdom til andre.

Der gik en lille Tid hen, hvor Dr. Hansen passede sin Praksis — om end med Besvær — og for øvrigt ærligt bestræbte sig for at tage sit Tilfælde med videnskabelig Kulde. — Ja han prøvede saamænd endogsaa paa at afvinde det fagmæssig Interesse.

Han læste en Del derom, undersøgte Afbildninger af saadan Sygdoms Indvirkning paa de angrebne Organer o. s. v., men Interessen derfor var af en for ham hidtil ukendt Art. Der fulgte et underligt Tryk i Hjertekulen med Læsningen, og han syntes, der var anvendt alt for lidt Skarpsindighed af de forskellige Forfattere paa at udfinde Midler mod Sygdommen. De vare saa overmaade tilfredse med at kunne paavise, hvor nederdrægtig den var. — Saa opgav Doktoren efter nogen Tids Forløb den Læsning og prøvede paa at rekreere sig ved filosofiske Betragtninger om det nødvendige Kresløb af Stofferne i Naturen, om det nødvendige i, at de til en Tid forenede Stoffer atter maatte adskilles o. s. v. Men hvad enten det nu kom af, at Jørgen Hansen aldrig havde udmærket sig i Filosofien, eller det var af andre Grunde, nok er det, at disse Betragtninger om det rimelige i, at hans Legeme skulde opløses, ikke trøstede ham en Smule. —

Saa var det en Aften — i Eftersommeren, at Dr. Hansen sad træt i sin Sofa i Dagligstuen og gennem den aabne Dør saa Marie lægge Drengen i Seng inde i Sovekammeret. — Drengen, som var begyndt at kunne tale lidt, blev ved at raabe sit: »Nat—Far, Nat—Far,« og Marie tyssede paa ham, snakkede for ham og blev liggende paa Knæ foran den lille Seng, for at faa ham til at tage fat paa den lykkelige Barnesøvn. —

Der gik en Strøm af Lyst til at leve gennem Doktorens Hjerte, en Strøm af Kærlighed til de to derinde, Moderen og Barnet, *hans* Barn, en Følelsesbølge, der i et kort — usigelig vemodigt — Nu bragte Erindringer frem om hans egen Barndom, hans egen Moder, hans egen Seng, hun havde knælet ved. —

Der steg et Raab om Hjælp, om Liv, om Redning op i hans Sjæl, det var som Hænderne kunde foldes, men kort, kun kort var Flodtiden i hans Hjerte. — Bølgen sank igen. Han var atter »Dr. medicinæ J. Hansen« (træffes bedst 2—4), Videnskabens Dyrker. —

Da Marie kom ind i Stuen, sad Doktoren og bladede roligt i en Bog. —

Hun gik hen til ham og lagde Haanden paa hans Skulder.

»Hvordan har Du det i Aften?«

Han saa op med lidt paatagen Forundring og svarede langsomt: »Aah jo. Sygdomsprocessen er ikke skredet videre frem, siden vi sidst talte derom,« —

»Men det er jo dejligt,« brød hun sangvinsk ud. Han saa misbilligende paa hende.

»Jeg *har* jo forklaret Dig, at det vilde tage Tid, men derfor er Udfaldet lige uafvendeligt.« —

»Aah Jørgen — det maa Du ikke sige. Du *maa* ikke, hører Du. — Kunde Du blot bede Vor Herre hjælpe Dig — det er saa svært for mig at være alene derom — og saa prøve en anden Doktor . . . .«

Han rejste sig meget misfornøjet. »Du taler som et Barn, Marie. Du ved ogsaa godt — som jeg før har sagt — at jeg mangler . . . .,« han vilde have sagt »det religiøse Organ,« men kom ved en Ideassociation til at tænke paa et andet Organ, et legemligt, som han mente var meget defekt hos ham, og som han satte betydelig mere Pris paa end det religiøse. Ordet blev ham derved imod, og hans Svar endte i en fortrædelig Mumlen. —

»Det har ikke noget paa sig,« sagde Marie, opægget af sin Bekymring. »Det er kun noget Snak. Hvis Du holdt rigtig meget af Drengen og mig, saa tog Du Sagen anderledes. Men Du

bryder Dig kun om det, Du kalder Din Videnskab, og tror, at den altid skal ha' Ret — uh, jeg hader den.« —

Men nu blev Doktormand vred for Alvor. —

Han brugte stærke Ord, stærkere end han plejede. Maries Puerilitet blev sat ordentlig til Vægs. Hun brast i Graad. Doktoren gik ind i sin egen Stue og lukkede Døren haardt i efter sig. — Det blev en trist Aften, og det kneb svært for Ægteparret at faa sagt nogenlunde pænt Godnat til hinanden. —

Et Par Dage efter — der var imidlertid sluttet Fred — fik Dr. Hansen et uventet Besøg af Distriktslægen, gamle Doktor Mørk.

Han var just ikke særdeles velkommen. Den unge Læge havde ikke megen Æstime for denne gamle Praktikus og, pirreliggjort af sin Sygdom, var Hansen for Tiden mindre end nogensinde tilbøjelig til at hilse den gamles Besøg med Glæde. —

Om det saa var den gamle grimme Kabuds, Dr. Mørk lagde fra sig paa Bordet, og som saa ud til at skrive sig fra den Tid, Mørk var Læge i Nibe, saa irriterede den Dr. Hansen,

der altid var yderst pyntelig i sin Klædedragt.

Ikke desto mindre blev Distriktslægen naturligvis modtaget høfligt, og han lod slet ikke til at bemærke det korte og knappe i sin yngre Kollegas Væsen. — I hvert Fald ænsede han det ikke en Smule, men sad saa sikker og rolig i Hansens Lænestol, som om det havde været hans egen. —

Efter nogle Bemærkninger om en Patient i Byen, om Vejret, om det sidste Byraadsmøde o. s. v., sagde gamle Mørk pludseligt: »Hør kære Hansen — jeg kommer her egentlig i Dag for at tale om Dem selv. — De er ikke rask. — Jeg har lagt Mærke til det i længere Tid. De maa til at gøre noget ordentligt ved det. Lad mig faa Rede paa Sagen.«

— Dr. Hansen blev ganske ubeskrivelig irriteret. —

Hvad vedkom hans Sygdom Distriktslægen, saa længe han passede sin Praksis? — Og mon denne gamle Badskær troede, at *han* vidste Raad, hvor Jørgen og hans videnskabelige Ven intet vidste? — — »Gøre noget ordentligt ved det!« Det manglede bare, at han skulde give sig i Kur hos Dr. Mørk! —

Han gav et afvisende Svar, men Distrtikslægen lod sig ikke saaledes genne væk.

»Jo saa Skam, fejler De noget. — Forklar mig, hvad De selv mener derom. — Det er vist paa Tiden, at der bliver taget ordentlig fat. For en ung Mand som Dem er Helbreden saa vist en vigtig Ting at bevare. — Giv mig nu rigtig Besked.« —

Hansens umiddelbare Lyst var at vise den gamle Døren, men da det nu ikke ret vel lod sig gøre, tog han Skeen i en anden Haand og gav med mild — men stor Overlegenhed sin stagnerede Kollega en overmaade videnskabelig Forklaring af Tilfældet. — —

Den gamle Doktor hørte roligt derpaa — han havde hørt saa meget i sine Dage — men han blev slet ikke imponeret. Han sad der lunt og stille, strøg sig eftertænksomt om Hagen, og da hans lærde unge Ven var færdig, sagde han tørt: »Ja, det kan nu være meget godt alt sammen, men nu skal De prøve en Recept, *jeg* skal give Dem, og saa skal De staa op hver Morgen Kl. 6 — jeg har lagt Mærke til, at De just ikke er nogen Morgenmand, og gaa Dem en ordentlig Tur paa mindst en Times Tid, — De tager Dem jo aldrig nogen rigtig Motion — og lade være med at ryge saa mange Cigarer. — Lad os saa se, hvad Forandring det gør. — Har De noget Papir?«

— Med et af Harme og Haan dirrende Hjerte aabnede Dr. Hansen en Skuffe i sit Skrivebord og gav Distriktslægen et Ark. —

Dr. Mørk tog umaadelig roligt Plads ved Bordet, klippede Papiret sindigt til, skrev en Recept og gav sin Kollega endnu forskellige gode Raad i Retning af Diæt og Levemaade, alt som om han havde haft en Bonde fra Landet eller en syg Urtekræmmer for sig og ikke Dr. medicinæ Jørgen Hansen, der vidste uendelig mere og var uendelig dygtigere end ham. —

Dr. Hansen begyndte at finde Situationen komisk. Han kastede et Blik paa Recepten. — »Naa, saa det tror De, jeg vil have godt af at bruge.« — »Ja saa vist tror jeg det,« sagde Distriktslægen, idet han rejste sig, »at sige, hvis De i øvrigt vil leve fornuftigt, som jeg nu har talt om. — Og saa maa De ikke gaa og bilde Dem ind, at De er en Dødens Kandidat. Det kan De jo til sidst virkelig slaa Dem selv ihjel med. — Husk paa, at De har Kone og Barn og en smuk Virksomhed. — De maa tage Dem sammen — og bed saa Vor Herre snart gøre Dem rask igen, for ellers nytter det jo ikke noget, hvad *vi* skrive op. — Ja — ja.

— Farvel Dr. Hansen, — gør nu, som jeg siger, og glem ikke Morgenturen. — Farvel Doktor. Hils Deres rare Kone.« —

Og bort gik gamle Dr. Mørk med samt sin skrækkelige Nibekabuds og gule Spanskrørsstok — efterladende Dr. Hansen i en ubeskrivelig Sindsstemning.

»Naa, saa denne gamle Kumpan, der ganske var sejlet agter ud af den moderne Videnskab, naa, saa han mente! . . . Det var jo rent ud latterligt — men ogsaa næsvist. — Næ — sikken Taabelighed — og Gammelmands-Arrogance. Ja midt i Dumheden grandiøs Arrogance. Og det Pøjt, han havde ordineret — et gammelt længst opgivet Middel. Nej, Mørk var sandelig ikke fulgt med Tiden. — Mon han nogen Sinde havde hørt Virchows Navn nævne? Det var ikke til at vædde paa. — Og saa denne Tone at tale i, denne Bedstefars-Venlighed — værdig-venlig, nej ikke værdig, det kunde gamle Mørk ikke være, dertil var han for usleben, nej — faderlig-sikker — puh.«. Doktoren prustede som en Hest af Harme. »Det var jo frækt at byde ham sligt, men maaske velment — nærmest ridikult. — Ja meget ridikult.«

Imidlertid blev Distriktslægens Recept dog liggende paa Skrivebordet — den skulde egentlig have været brændt straks — og dér fandt

Marie den en Dag, da hun ryddede op i sin Mands Værelse. — Den bestyrkede hendes Formodning om, hvad Meningen havde været med Dr. Mørks Besøg, hun holdt et behændigt Forhør — meget snildt, meget forsigtigt — og fik Vished i Sagen. —

Saa vovede hun et Angreb: Jørgen skulde prøve at følge Dr. Mørks Raad. Han nægtede det bestemt. Hun turde foreløbig ikke gaa videre. — Men saa en Eftermiddag — kort Tid efter — kom Doktoren meget utilpas hjem fra en Tur. Han syntes, Kræfterne tog stærkt af. Det var den Dag faldet ham meget svært at udføre sin Gerning. Han saa det Tidspunkt nærme sig, da han maatte opgive sin Praksis, saa kom Sengestadiet — og saa . . . . Der rejste sig noget i hans Sjæl, det bruste derinde som fra en Strøm, der sprængte Dæmninger, skyllede Hindringer væk, et Raab om Hjælp, om Liv, om Frelse steg op mod Læben, men Bølgen sank — og efterlod Jørgen Hansen i en usigelig træt Stemning, haabløs, mat, men midt i Matheden trodsig fastholdende dette: jeg strækker ikke Vaaben af Dødsfrygt. —

Han rejste sig fra Stolen og gik op og ned af Gulvet. Idet han passerede Skrivebordet, kom hans venstre Arm til at støde til en af de høje Lysestager paa Bordet. Den vaklede,

Doktoren greb efter den og fik den fanget, men kom i det samme til at vælte en stor Blækflaske, den fik en Læsion, Ulykken var uafvendelig, den sorte Blækstrøm flød ud over Bordet, o Ve! værre endnu, ned over Stolen med det fine broderede Sæde, og drypper — det var det værste — ubarmhjertigt, Dryp, Dryp ned paa det dejlige Fodtæppe — en Gave fra Marie — og det skinnende hvide Gulv. — I denne, for enhver Mand skrækkelige, Situation gik Døren op, og hans kære Hustru træder ind.

Hun giver selvfølgelig et Skrig fra sig, iler derhen, vil hjælpe paa Forholdene, faar sin Kjole plettet, bliver meget vred, skænder, kommer med ubehagelige Spørgsmaal — og Doktoren er i nogle Minutter langtfra Herre i sit eget Hus.

Han sætter sig til sidst stille hen i Sofaen, hans Hænder har Pletter, der ikke er saadan til at faa af. Han er meget træt, meget angergiven — meget blød til Mode.

Da der er bragt foreløbig Orden til Veje, og den tilkaldte Pige med Karkluden har fjernet sig, kommer Marie hen til ham.

Hun er lidt angergiven for de stærke Ord, hun har brugt, sætter sig hos ham og ytrer noget om, at det dog vist ikke er saa slemt, som hun først troede. Han smiler venlig-mat

til hende. Hun spørger til hans Befindende og faar et mildere Svar, end saadan Forespørgsel fra hendes Side plejer at bekomme.

I det samme opdager hun en Lap Papir, som under Misèren ved Skrivebordet er faldet paa Gulvet. Hun bukker sig og tager den op. Det er Distriktslægens Recept.

Saa optager Marie Kampen under de sjældent gunstige Forhold: — Han *skal* prøve Dr. Mørks Raad — han *bør* gøre det, for Drengens Skyld, blot *prøve*, det kan da i hvert Fald ikke skade, blot prøve, han vidste jo selv intet Raad for sin Sygdom. —

Doktoren sad og hørte paa al den Veltalenhed i en underlig venlig-træt Stemning. — Hvor det dog er en fortræffelig Kone, han har. Hvor hun er energisk og dog saa mild. Der er ikke mange Mænd, der eje en saadan Perle. Han er til Slut ganske rørt, forsøger rigtignok engang at slaa Maries Forlangende til Jorden, da hun, modiggjort af hans Blidhed, gaar lidt for stærkt paa, men Forsøget mislykkes, han mangler Kraft til at afslaa Stormangrebet nu, og da hans Hustru snildelig gaar over til en lempeligere Krigsførelse, ender det med, at Doktoren lover at »tænke over« Sagen, hvorpaa Marie, særdeles klogt, indstiller Kampen for denne Gang. —

»Tænke over« Sagen — alt, hvad hun saa ihærdigt har foreholdt Doktoren, toner endnu i hans Øren, efter at hun har forladt Stuen — tænke over Sagen — ja — blot prøve — for hendes Skyld — for Drengens Skyld — Skade kunde det da ikke gøre — nej det var ganske sandt — han vidste jo selv intet Raad. Ak deri havde hun kun alt for megen Ret. — Naa, gamle Mørk var jo da ogsaa, naar alt kom til alt, Læge, ganske vist af de tarvelige, men *noget* havde han dog lært, og Erfaring — ja det havde Distriktslægen unægtelig en Del af. Man skulde nu heller ikke kimse alt for meget af de gamles Erfaring. — Det var et forbavsende lyst Syn, Mørk havde haft paa hans Tilfælde — ak desværre vistnok en ganske fejlagtig Diagnose. — Men han kunde dog prøve — det var jo sandt, hvad Marie sagde, at han selv ikke vidste Udvej. Han *burde* maaske prøve den gamles Raad — for sin Families Skyld, for at berolige, for at føje sin kære, stakkels Kone, ja, ja for *hendes* Skyld, han skyldte hende det Hensyn . . . . .

Og Resultatet af alt dette var, at Recepten vandrede paa Apotheket. — Men det med Morgenturen og de andre Forskrifter? — Ja det var egentlig mere værd end Miksturen, og desuden, havde man først begyndt at følge en

Læges Raad, saa skulde man ogsaa gennemføre det. Det havde Dr. Hansen saa ofte foreholdt sine Patienter. Han vilde da ikke paa almindelig Klodriansmaner halvt følge og halvt ikke følge en Kurs Regler.

Han stod følgelig op Kl. 6 og travede ud, forsøgte et Par Dage at bilde Marie ind, det var i Forretninger, forsøgte ligeledes at skjule Brugen af en vis lille Medicinflaske, men blev opdaget, gennemskuet, overvundet, og var snart efter dette uoprettelige Nederlag under sin Kones aarvaagne Kontrol, der under Trusel om Tilkaldelse af Distriktslægen aftvang ham Underretning om alle de givne Forskrifter og nøje vaagede over, at de bleve overholdte. —

Hvordan det bekom ham? Aah omtrent saaledes, som det bekommer et Barn at faa Levertran, naar samme Barn ikke lider denne Saft: Det smager ikke, men virker godt. —

Han var overlegen kritisk de første Par Uger, vis paa, at det hele kun var Narrestreger — men han gabede dog op, hver Gang Marie kom med Skeen, derpaa velvillig kritisk, men

meget tvivlende de næste Uger — saa svagt — grumme svagt — troende paa Kuren, og saa — ja saa fik han en Dag, det var næsten alt for naadigt, »videnskabelige« Grunde til at tro paa sin Helbredelse.

»Marie«, sagde han, og Stemmen bævede lidt, det var en smuk Oktoberdag hen ad Aften, Solen bredte dæmpet Lysglans i Stuen — »Marie, jeg tror næsten, jeg begynder at tro, at Dr. Mørks Diagnose ikke har været ganske forkert. Det vil sige, . . . han har ikke helt forstaaet Tilfældet, — det kunde man heller ikke forlange, . . . men alligevel . .«

Hun slog med Jubel Armene om hans Hals og raabte, halvt leende, halvt grædende: »Du tror, at Du kommer Dig — aah Jørgen, jeg har længe haabet det, men naar Du selv siger det, saa er jeg vis derpaa — aah Gud ske Lov.« —

Der hørtes Støj fra Dagligstuen, et Par smaa Ben løb over Gulvet, et straalende Barneansigt kiggede ind: »Jeg vil op til Far — Mor — jeg vil op til Far.« —

Og i samme Nu gik en Følelse — en ubeskrivelig varm Følelse — af Redning, af Rigdom gennem Doktorens Hjerte: Hustru, Barn, Virksomhed, Liv, det var altsammen skænket ham paa ny. —

Hans Hjerte smeltede, som det ikke havde smeltet, siden han gik med Bluse, og Dr. medicinæ Jørgen Hansen græd af Glæde i sin Hustrus Arme. —

Han havde ikke strakt Vaaben af Frygt for Døden, men over for Livets Gave kunde han ikke holde Stand. — »Jørgen,« sagde Marie — ligesom en Smule ængstelig, da de lidt efter sade i Sofaen sammen, og Drengen red paa Faderens Knæ, »tror Du — at . . . din Videnskab tillader Dig at takke Gud for dette?« — Doktoren smilede svagt: »Jeg tror det næsten«. — — Han kom sig efter nogen Tids Forløb ganske, og hvad der var det bedste, hans »religiøse Organ« kom sig ogsaa.

Det menneskelige Hjerte er imidlertid, som bekendt, en stridig Ting, og det kan derfor ikke undre nogen, at Dr. Hansen, da den første Glæde havde lagt sig, fandt det noget ærgerligt, at det netop skulde være Dr. Mørk, som havde set rigtigt i Tingene, men han forvandt dog hæderligen Bitterheden derved, og de Forsøg, han efter sin Helbredelse unægtelig gjorde paa atter at blive den forrige Dr. Hansen, mislykkedes heldigvis alle til Hobe. — Han var nu ogsaa saa godt gift. —

Fornuftige Mennesker — og det er kun for saadanne, denne Historie er fortalt — ville

indse, at han ikke paa Grund af den foregaaede Forandring mistede Lysten til at bruge sine Kundskaber og forøge dem. Men Afgudsbilledet var væltet om. — Gid det maatte gaa mange Mænd som ham!

OVER EVNE.

Nielsen var Bogholder ved en større Forretning i København. Hans aarlige Indtægter vare omkring 3000 Kroner. Følgelig behøvede hverken han eller Familien at sulte og fryse, hvad de heller ikke gjorde, saa meget mindre som han og Konen vare nøjsomme, økonomiske Folk, der forstod at faa Pengene til at slaa til. Men da der var fire Børn: Et Pigebarn paa 13 Aar, to Drenge mellem 8 og 11 og en lille Fyr paa 5, og disse Børn skulde holdes ordentligt samt nyde god Undervisning, saa — ja saa er det let at forstaa, at der maatte spares for at komme uskadt igennem, og at der ikke var noget til overs til Selskaber o. dsl.

De havde imidlertid et godt Tag i deres Økonomi, samme Bogholder og hans rare Kone. Tæring blev sat efter Næring, og Børnene voksede op i et Hjem, der foruden meget andet

godt ogsaa lærte dem at være fornøjede ved lidt. —

Derfor vare Børnene heller ikke forvænte i Retning af Selskabelighed, deres »pæne Tøj« maatte holde længe, og til Fødselsdagene vankede der ikke Chokolade, men »maaske« Kaffe efter Middagsbordet, hvilket »maaske« blev afgjort efter Husholdningskassens Status. — Det kan nok være, at Familien i det hele var lidt mere end almindelig uberørt af Hovedstadens Forfinelse, men det var de heldigvis ikke selv klare over. —

Nu kan imidlertid, som bekendt, de fornuftigste Mennesker engang imellem føle Trang til at gaa uden for Reglen, og det gjorde Bogholder Nielsen med Hustru, da de besluttede at holde fint Børneselskab paa Maries 13aarige Fødselsdag. —

Der var forskellige Omstændigheder, der fristede dem ind paa denne Ekstravagance. For det første havde Nielsen haft en uventet Indtægt paa 20 Kroner, hvilken Indtægt paa Grund af Familiens gode Økonomi var forholdsvis disponibel, til hvad det skulde være. — Dernæst havde Marie i denne Vinter været bedt to Gange ud i pæne Huse — og begyndte jo nu at blive en stor Pige, og endelig — havde Nielsen Lyst til dog engang at lade Violen

sørge og ekstravagere lidt i Retning af Fornøjelser. —

»Ser Du, Hanne,« sagde Bogholderen til sin Hustru, da han en Aften efter Børnenes Sengetid var kommet frem med sin store Ide: »Jeg tror, vi have Lov at anvende de Penge derpaa. Ganske vist trænger Frederik til en ny Kasket, og Jørgens Stadstrøje er ikke rigtig pæn mere, men de kan nok vente, til jeg faar Penge i April. Vi skylde ogsaa de Folk, som saa venligt have bedt Børnene, at gøre lidt Gengæld. Det er ogsaa især for Marie lidt kedeligt aldrig at kunne invitere nogen af sine Veninder.« —

»Ja, men Drengenes Omgang maa vi ogsaa have med,« bemærkede hans Kone, der til sin Mands Glæde var gaaet uventet villig ind paa Selskabsideen. —

»Ja gerne,« indrømmede Nielsen spendabelt. »Gør man først Selskab, siger et Par Stykker mere eller mindre ikke stort.« —

De begyndte at regne Tallet ud paa dem, der *maatte* indbydes, og det steg snart til 19. —

»Kan de rummes her?« spurgte Bogholderen og saa sig om i den temmelig lille Dagligstue. —

»Jo mageligt. Vi rydde Sovekammeret. Du kan den Nat ligge paa Sofaen her inde, og jeg reder til mig selv paa Gulvet, saa er her rigelig Plads.« —

»Det var en udmærket Ide, det var jeg saamænd aldrig faldet paa. Men hør — saa maa vi have en tre, fire Stykker til. Hvad siger Du om at bede Etatsraadens Henrik og Louise og . . . .«

»Etatsraadens,« udbrød hans Kone lidt forskrækket — samme Etatsraad var Nielsens Principal — »er de Børn ikke lidt for fint vante?« —

»Aa, hvad, de er meget rare Børn og kan godt more sig her, selv om det ikke gaar saa fint til som hjemme hos dem selv. Og desuden, naar vi alligevel tænke paa at invitere Doktor Spangs og Kaptajn Ludvigsens Børn, som ogsaa ere finere vant end vore, saa kan vi ligesaa godt tage Etatsraadens med. Fruen har mere end een Gang vist Børnene Venlighed, og Frederik var jo sidste Sommer en hel Søndag ude paa Villaen.« —

Fru Nielsen var lidt betænkelig, men paa den anden Side: Det var saa rasende fristende for en Gangs Skyld at sende Invitation til saadant et mægtigt Hus, og »Henrik og Louise

vare jo dog kun Børn«, saa efter lidt flere Indvendinger gik hun ind paa Forslåget. —

»Men hvad skal vi nu give dem at spise?« spurgte hun derpaa.

»Tarveligt,« sagde Bogholderen, der i glimrende Humør gik op ned af det lille Dagligstuegulv og røg sin Pibe. »Tarveligt skal det være. Vi vil ikke slaa stort paa det. Det skal ikke være for Madens Skyld, de komme her.« —

»Men det skulde dog være pænt, naar man be'r saa mange fine Børn sammen.« —

»Ja, naturligvis, men for 20 Kroner kan man ogsaa . . . .«

»Jeg er bange for, de ikke slaa til.« —

»Det *skal* de,« sagde Nielsen med pludselig Strenghed, »det skal de«. —

»Jeg frygter dog for, at der gaar lidt mere til,« fortsatte hans praktiske Kone, »men vi kan jo ogsaa spare lidt i Dagene forud.« —

Dertil var Bogholderen villig. Det bestemtes at slaa af paa Middagsmaden i Ugen før den store Fest, at servere ved denne med skaaret Smørrebrød, Lagkage og Punch — foruden Ankomstte, at Fruens gamle Klaver skulde flyttes ind i Sovekammeret tillige med andre Møbler fra Dagligstuen, og at der skulde danses i sidst nævnte Stue til Klaverets Toner. —

»Hyggeligt og jævnt,« indskærpede Bogholderen, »et fornøjeligt, men tarveligt lille Børneselskab. —

Det vil more vore Børn umaadeligt, naar vi fortælle dem det i Morgen.« —

»Ja, det vil det,« sagde Moderen med Overbevisning, og druknede, i Forestillingen om sine Børns Fryd den næste Dag, de sidste Rester af Betænkelighed.

»Hør, ved Du, hvad der falder mig ind?« sagde Bogholderen, da de omsider vare ved at gaa til Ro.

»Nej«.

»Vi vil invitere Portnerens lille Hans med. Det vil være en stor Herlighed for den fattige lille Dreng.« —

»Ja, lad os bare det,« sagde Fru Nielsen gabende. Ham kunde hun da gøre det fint nok for. —

Og medens det sidste Indfald satte Kronen paa Bogholderens behagelige Følelse af at være en Mand, der aabnede sit Hus for andre, sov Ægteparret ind. — Da den store Efterretning næste Dag blev meddelt Børnene, vakte den ligefrem Sensation. Tænk, at de skulde have stort Selskab! Tænk, at Etatsraadens Børn skulde med, at Møblerne skulde flyttes ind i

Sovekammeret, og at der skulde danses i Dagligstuen.

Marie følte sig rørt over Forældrenes storslaaede Plan at fejre hendes Fødselsdag saaledes.

Frederik, den ældste af Drengene, som var begavet med en levende elleveaars Fantasi, satte sig nøje ind i Festens Enkeltheder.

Jørgen, en lidt klodset, men yderst godmodig Knægt paa henved ni Aar, tilbød straks sin Hjælp med at løbe i Byen for Moderen, og den femaarige Peter — lille Per Tut, som han kaldtes, forstod paa de andres Tale, at noget stort var i Gære. — Bogholderen skrev med sin kønne Haandskrift selv alle Indbydelserne. Dermed vare Terningerne kastede, og Familien Nielsen belavede sig paa at gaa over Rubiko. —

Man vendte op og ned paa Lejligheden og beredte sig i alle Maader til Slaget. —

Dette er imidlertid, som bekendt, en temmelig besværlig Sag, selv for Folk, der er meget slagvante, og for Fru Nielsen, der aldrig før havde haft saa mange Gæster, var det en overmaade besværlig Ting.

Der var saa meget, som manglede, for 21 Børn kunne vanskeligt drikke Punch af otte Vinglas, eller spise paa 14 Tallerkener, og Knive og Gafler skal der jo ogsaa være nok af — og Stole, — for de kan da ikke danse

hele Tiden, og hvad skal vi hælde Punchen op i, nu da Jørgen har slaaet Revne i Mælkekanden, og Tekopperne kan vi jo nok vaske af, efterhaanden som de, der have faaet først, blive færdige, men der maa dog være mere end ti — og . . . . jo sandelig havde Fru Nielsen noget om Ørene i disse Dage. —

Saa var der Stuerne, som skulde vaskes og pudses, — og saa var der Børnenes Garderobe, som skulde efterses, og der var det især Jørgens »Stadstrøje«, som voldte Ulejlighed, thi gammel var den og Pletter havde den, hvoraf nogle trodsede Benzin og Børste paa det mest haardnakkede, og præsentabel skulde den dog være, hvorfor den stakkels Jørgen heller ikke slap for adskillige Bebrejdelser, fordi han ikke bedre havde værnet saa kostelig en Genstand. —

Man kan egentlig ikke sige, at Familien havde det hyggeligt i de sidste Dage før Selskabet, thi der var — strengt taget — ikke noget Sted, hvor man havde Lov til at opholde sig. Alt var lavet om, og alt var under Behandling til Festen, men alle fandt sig taalmodigt i Forberedelsens Kvaler. — Det kneb jo nok lidt for Bogholderen at holde Humøret oppe, naar han træt kom hjem fra Kontoret og maatte styrke sig ved (tredie Dag i Træk) at spise Risengrynsklatter, der anrettedes paa Servanten

i Sovekammeret, men værre var det dog med de mange Anskaffelser.

Marie maatte have et Par Handsker, lille Per Tut et Par ny Sko, og enkelte af de manglende Husgeraadsting maatte købes. —

De 20 Kroner vare allerede brugte og flere til, saa der var unægtelig Øjeblikke, hvor den gode Bogholder var nær ved at fortryde sin egen Ide. Han holdtes dog oppe ved at se den umaadelige Virksomhed, hans Kone og den Smule Tjenestepige, de havde, udfoldede, og da Festaftenen kom, da han selv pyntet saa sig omgivet af sine pyntede Børn — Jørgen lugtede rigtignok slemt af Benzin, og han saa deres gode Ansigter lyse af glad Spænding, medens hans Kone, lidt træt, men fornøjet for sidste Gang mønstrede alt, da — ja da svandt de sidste Skygger af Fortrydelse fra Familiefaderens Hjerte, og han syntes, han havde en mageløs Kone, nogle rare Børn og et hyggeligt Hjem.—

Der høres nogen paa Trappen, der gøres et svagt Forsøg paa at ringe paa Klokken. Hvor svagt det end er, høres det dog øjeblikkeligt af den lyttende Familie. — »Der er de, der kommer de . . .« — Man iler ud i den lille Entrè og aabner Døren: Portnerens lille Hans staar vandkæmmet og forlegen udenfor. — En Smule Skuffelse drukner i den almindelige

Munterhed. — Man trækker Drengen ind, man behandler ham med ærlig — maaske lidt overlegen — Venlighed. Man føler sig som mægtige Værter over for denne ene, fattige Gæst og styrkes derved til den egentlige Bataille. —

Tys — der holdt en Droske udenfor, nu er der igen nogen paa Trappen, der ringes uforsagt paa Klokken. Nu begynder det! —

Ja, saa begyndte det. — Der kom mange Børn og fine Børn, det blev ved at vælte ind af Døren med Børn. Entreen, der ikke var stort større end en lukket Vogn, kunde ingenlunde magte deres Tøj, og de smaa Stuer kunde ikke magte Tøjets Ejermænd, men bestandig kom der Børn, og deriblandt nogle, som vare vante til den tredobbelte Plads, og, hvad værre var, adskillige, der slet ikke vare Børn, men forvænte smaa Selskabsmennesker. —

Der var noget over denne Børneskares Holdning, som straks tog Modet fra Familien Nielsen. De stirrede med kold Ro paa dem, der havde inviteret dem og paa det Lokale, de denne Aften vare komne hen i. De mønstrede hverandre, de mønstrede alt. — Der laa i nogles Øjne: Naa lad os saa se, hvad *I* kan præstere. Ja enkelte syntes i deres Blik at lægge for Dagen, at de allerede vare paa det rene med, at Fornøjelsen blev tynd, men

siden deres Forældre havde sendt dem derhen, skulde de nok holde deres Tid ud. — Det var lige saa vidt, at Marie blev ønsket til Lykke, og da hun paa en Anmodning fra Kaptajnens Betty om at maatte se hendes Fødselsdagsgaver var nødt til at sige, at hun i Aar ingen havde faaet, blev der en isnende Tavshed. —

Bogholderen følte sig genert. Han ønskede at optræde som den modne Mand over for sine »smaa Gæster«, men de smaa Gæster vare langt mere modne end han og toge ganske Modet fra ham. — Han havde specielt glædet sig til at være Vært overfor Etatsraadens Børn, men efter et saare mislykket Forsøg paa at slaa en spøgende Tone an over for disse, havde han intet mere at skulle have sagt der. —

Man bød Børnene Te. De tog imod den, men den forsonede dem ikke. Frederik, i hvis Fantasi den pæne Sandkage og Kringlerne var svulmet op til en kongelig Anretning, bød disse Sager omkring med en vis Flothed. Gæsterne fandt dem passable, slet ikke mere, og disse Herligheder kunde ikke skjule, at der ikke var Kopper nok til dem alle. —

Fru Nielsen var forsvundet ud i Køkkenet for at sætte Fart i Teskænkningen. Nielsen havde fundet en Isenkræmmersøn, som han mente at kunne magte, og syntes meget optaget

af dennes Familieforhold. Imidlertid begyndte Selskabets hidtil tavse Kritik at ytre sig lydeligt. —

»Hvad har du gjort ved din Trøje?« spurgte en lang trettenaars Dreng den ulykkelige Jørgen, som uden at kunne gøre for det bredte en mild Benzinduft ud mellem sine nærmeste. —

Jørgen mumlede troskyldigt noget om, at det bare var et Par Pletter. —

»Et Par Pletter,« gentog den ubehagelige Spørger og holdt sig for Næsen, hvilken Gestus øjeblikkelig blev efterfulgt af nogle andre. »Det er vist mange Par. Hvorfor tager Du ikke en anden Trøje paa?« — Det Spørgsmaal var nu ikke til at besvare i et saa fint Selskab, og Jørgen stirrede derfor lidt maabende paa den ubehagelige og søgte at smile venligt. —

Han var nu en Stund Genstand for adskillige vittige Bemærkninger, der til sidst fik Bugt med hans ikke ringe Godmodighed og saa smaat pillede Festglæden af ham. —

Nu var Tescenen forbi, Fru Nielsen kom til Klaveret, og Bogholderen opfordrede med en ikke ganske ægte Frejdighed Selskabet til at begynde Dansen.

»Danse,« sagde Etatsraadens Henrik, en bleg og flot ung Herre paa 14 Aar: »Jeg

indser s'gu ikke Muligheden af at gøre det her.« —

Det blev sagt halv højt, men dog tilstrækkeligt tydeligt, til at Marie kunde høre det og føle sig beskæmmet over, at de vilde forlange sligt af slige Folk. Men nu begyndte Fru Nielsen at hamre paa Klaveret, og med fortvivlet Mod sætter hendes Mand Dansen i Gang.

»Nu danser vi ud,« raaber han og aabner Ballet med Marie. — Men i Stedet for at danse *ud*, dansede han ind, nemlig i en Klynge sammenpressede Gæster, der trevent og tvært maatte give Plads. Han traadte forskellige pæne Folks Børn paa Tæerne, han var ved at vælte en lille forvænt Skønhed paa 12 Aar, han snublede over en tyk Dreng og væltede virkelig en Stol, men det lykkedes dog for Bogholderen at føre Marie Stuen rundt et Par Gange i et meget aparte Tempo. —

»Naar vi først kommer i Gang, gaar det nok,« forsikrede han forpustet. »Vil D'Herrer ikke tage Damer. Værs'go — fire Par af Gangen.« —

Man gjorde et Forsøg — for Høfligheds Skyld gjorde man et Forsøg. — Det viste sig snart at være dødfødt. Der skulde en anden Slags Børn end disse til at danse paa saa snæver en Plads og til saa usikker Musik.

Det laa ganske over denne Races Evne. — De traadte paa hverandre, skubbede til hverandre, klagede over, at de ikke kunde høre Klaveret, og udgjorde snart en fortrædelig Masse, der rent ud nægtede at gøre flere Forsøg paa at lave Bal.

Paa dette Tidspunkt begyndte den brave Familie at føle Nederlagets Tyngde. —

Man satte et sidste Haab til Aftensmaden. Den kom — efter en højst ubehagelig Ventetid, under hvilken der mere og mere udviklede sig Anarki mellem Gæsterne, den kom, men bragte kun ny Beskæmmelse. —

Det viste sig, at Henrik ikke kunde lide Smørrebrød med Sildesalat paa, — og der var unægtelig meget af den Vare. — Han bad om Øl, og det fandtes ikke. Han hævnede sig ved at konversere sin Borddame om den Is, han havde nydt ved det Bal, han i Forgaars havde været til hos Grosserer Schneiders, og andre faldt ind i Tonen ved at drøfte de Herligheder, der sikkert ventede dem paa Fredag hos Direktør Knudsens.

Under alt dette led Familien frygteligt. —

Marie og de to Drenge havde først med sky Forundring mærket, at Gæsterne ikke fandt Behag i det Arrangement, der forekom dem selv saa herligt, og da det omsider gik op for

dem, at Selskabet ligefrem fandt det usselt, at det dejlige Smørrebrød kun var Fattigmandskost, at selv Lagkagen var simpel, og Punchen Skyllevand, da følte de sig uhyre ydmygede. —

Men det bitreste Øjeblik var, da Lagkagen slap op, og et Par særligt slemme Gæster, smittede af den opløste Tone, med ondskabsfuld Venlighed bad om et lille Stykke endnu. Man overhørte Anmodningen, men det forstaaende Smil, der bredte sig paa det elskværdige Selskabs Ansigter, var drøj Kost at døje for de ulyksalige Værter. —

Stille! Bogholderen takker (!) Gæsterne for deres Nærværelse og beder dem drikke Maries Skaal i tynd Punch. — Han havde glædet sig til dette Øjeblik, til denne Tak, denne Skaal, men hans Glæde er nu, da Øjeblikket virkelig er kommet, noget blandet, og de smaa Slyngler tage ironisk mod Takken, idet de smile overlegent til den frygtelig generte Marie. —

En Dreng rejser sig og skal tolke Selskabets Taknemmelighed over for Vært og Værtinde. Det er under disse Forhold en vanskelig Opgave. Han løser den som rutineret Selskabsmand med faa Ord, som alle ved, at ingen mener, og der hersker kold Tavshed oven paa. —

Nu er Punchen drukket. Den sidste Trumf er spillet ud — Nederlaget er uopretteligt. — Gid de vare borte! —

Men de *er* ikke borte endnu. Familien føler, eller indbilder sig, at de se alt: De umage Knive, de forskelligartede Vinglas, Klinkerne i Kagefadet, Stopningen paa Sofabetrækket — alt. —

Fru Nielsen er flygtet ud i Køkkenet. Træt og fortvivlet sidder hun paa Tørvekassen og stirrer paa alle de uopvaskede Sager, der fylde Køkkenbordet. — Gid dog Gæsterne vare borte. Men bestandig blive de. — De kede sig mere og mere, de blive under Kedsomheden stedse mere ondskabsfulde, men de blive. —

Bogholderens Generthed er ved at forlade ham. Den afløses af Raseri. — Er det derfor — for at lide et saadant Nederlag, at han med Familie i fire Dage har faaet slap Middagsmad og næsten ikke vidst, hvor de maatte træde i deres egne Stuer? Er det derfor, at hans Kone har været ved at slide af Livet af sig, og han har forbrugt langt ud over de budgetterede 20 Kroner? Hvad kunde han ikke have faaet for dem?! —

Han ved, at han skal tilbringe denne Nat paa en Sofa, der er for kort til ham, og hvis

haarde Kant vil pine ham i Ryggen. — Er det derfor?! —

Han er saa vred, at han turde binde an — selv med Etatsraadens Dreng. —

Alting paa Jord faar Ende, ogsaa denne græsselige Situation hørte op. — De haardnakket blivende Gæster forvandles omsider til forsvindende Gæster. — En frygtelig Forvirring i Entreen for at finde Tøjet — en Forvirring, der fremhæver Rummets Lidenhed paa det ubarmhjertigste, — og Familien er atter alene. —

De sad en lille Stund tavse, men da Fru Nielsen saa Børnenes modfaldne Ansigter, kom hun til at græde. Hun var ellers ikke slem til at fælde Taarer, men nu var hun saa træt. Det var Signalet, til at ogsaa Marie gav sig til at græde, og dermed var Isen brudt for en Række sørgelige Bemærkninger. De havde alle lidt en Del, og alle noget at berette. Marie havde hørt kritiske Bemærkninger om sin Kjole, om Borddækningen, om Stuerne o. s. v. Frederik, hvis Fantasi nu arbejdede i Retning af det bedrøvelige, gjorde ikke Gæsternes Slethed ringere, og fandt det særlig jammerfuldt, at ikke engang »Mors fine Sukkerskaal« havde været god nok — et gammelt Arvestykke, som Børnene vare opdragne til at betragte som noget af det ypperste i sin Art.

Jørgen sagde, at de havde været »saa haanlige« mod ham den hele Aften og meddelte, at han havde døjet ondt ikke blot for den ulykkelige Trøjes Skyld, men ogsaa for de to Fortænder, som han skulde skifte. »Og det kan jeg da ikke gøre for Mor«. —

Under Børnenes Beklagelser fik Fru Nielsen sin Fatning igen og søgte at dæmpe paa dem, medens hendes Mand i mørk Tavshed spadserede op og ned af Gulvet. —

Omsider syntes ogsaa han, at Forhandlingerne burde afsluttes, og sagde med bitter Selvmedlidenhed, idet han standsede foran Marie: »Ja, ja Børn, nu tale vi ikke mere derom. Det gør mig ondt, at vi ikke kunde gøre det bedre for Eder, men vi ere jo ikke rige Folk, og de andre vare nu bedre vant.« —

Der blev med eet ganske stille mellem Børnene. De vare gode nok til at blive skamfulde over, at deres Fader paa en Maade gjorde Undskyldning, fordi han ikke var rigere.

Marie vilde gerne sige noget venligt, noget til Tak for Forældrenes Anstrengelser i Anledning af Fødselsdagen, men hun var baade for ung og for gammel til at tolke sine Følelser. Der blev en Pause, da med eet Jørgen — den godmodige Jørgen — stirrede op paa sin Fader og udbrød: »Men det er ogsaa meget bedre at

være god«. Og idet han udtalte denne Mening som sin inderste Overbevisning, saa han ud som selve Godhedens (ikke Skønhedens) Genius. Og eftersom den ganske Familie acquiescerede ved denne Jørgens Sentens, saa havde det forsmædelige Nederlag dog haft sit Udbytte for dem. —

Den eneste, som var tilfreds med Aftenen, var lille Per Tut. Han havde holdt sig til Portnerens Hans og glædet sig ved sine nye Sko.

Han havde nydt baade Smørrebrødet, Kagen og Punchen og fundet den hele Anretning fortræffelig. Han forstod ikke, hvad de andre vare saa kede af, og han kunde slet ikke begribe, hvorfor Frederik sagde »Aah hold Mund«, da han et Par Dage efter spurgte denne sin Broder, om han ikke troede, de skulde have lige saadan et Selskab til Jørgens Fødselsdag. —

MAMMON.

Cand theol. Frederik Petersen var ubemidlet, som de fleste af hans Stand. Det vil sige, han havde ingen Sparekassebog og havde aldrig haft en Obligation eller Aktie i sin Haand — end mindre i sit Eje, men han fortjente ved Information og lidt Manuduktion fuldkommen tilstrækkeligt til sine Fornødenheder og kendte ikke til Trang.

Følgelig var han hverken angrebet af Fattigdommens eller Rigdommens Fristelser og mente derfor selv at have et overmaade sundt Blik paa timelige Skattes Værd og Betydning. —

»Jeg har aldrig forstaaet,« docerede han for Slægt og Venner, »det Afguderi, ret forstandige og ganske brave Mennesker kunne drive med Penge. Der hører dog virkelig ikke megen Modenhed til at skønne, hvor underordnet Pengenes Betydning er. —Ja, at man nødig vil være

fattig, at man gerne vil have det nødvendige, det er jo let at forstaa, men at man kan æstimere Penge saa højt, som Folk faktisk gør, at man kan ønske at eje flere, end man bruger, det har jeg aldrig kunnet forstaa.«

— Og naar den rare Frederik udviklede dette og beviste Pengenes ringe Betydning med klare etiske Grunde, saa han saa god og forstandig ud, at han let vandt unge teologiske Studenters Agtelse og gamle Tanters Hengivenhed. —

»Hvad er Penge, et simpelt Byttemiddel, en Værdibetegnelse. Men hvilke Værdier betegne de, dog ikke de højeste, men de underordnede. Hvorfor skal man da — hvis man ikke er Aagerkarl eller ganske aandløs — tillægge Pengene mere end underordnet Betydning. — Jeg forstaar det ikke.« —

Cand. theol. Frederik Petersen var sirlig og holdt sine Kollegieværelser i god Orden. Han gik med hvidt Slips og i pæne mørke Klæder, der dog ikke sad godt paa ham. Han havde en net Bogsamling og spiste til Middag i et godt Pensionat, gik engang imellem i Teatret og var ikke uden Sands for god Musik, var Medlem af flere kristeligt-velgørende Foreninger og førte i det hele en særdeles hæder-

lig og hyggelig Kandidattilværelse i Hovedstaden. —

Hans Forældre vare begge døde for faa Aar siden, men Slægt og Venner manglede han ikke. Han kom i agtede Huse og var selv Genstand for sine Bekendtes Agtelse. — Der var Udsigt til, at han vilde fortsætte denne Levevis en god Stund endnu. —

Saa var det, at gamle Tante Bine gik hen og døde.

— Frederik Petersen var kommet en Del til hende, ingenlunde af nogen slet Beregning, men fordi det glædede hans gode Hjerte, at den gamle Dame saa øjensynligt oplivedes ved hans Besøg. —

Nu var hun død, og da hendes Testamente aabnedes, viste det sig til bitter Skuffelse for adskillige, at cand. theol. Frederik Petersen var indsat til at være Universalarving. En gammel tro Tjenestepige, der havde holdt ud med hendes Gigt og periodiske Vrantenhed, fik en lille Sum. Nogle kvindelige Slægtninge, der havde været mindre taalmodige, om end til Tider meget mere kærlige, end gamle Maren, maatte nøjes med at dele et Par Ørenlokker, nogle Ringe og en Sukkerskaal imellem sig, ellers fik Frederik alt — alt, det værdifulde Bohave, Villaen og — Pengene! —

Han var temmelig overvældet i Begyndelsen og noget skamfuld lige over for den øvrige Slægt, der ikke uden Grund fandt, at han var blevet begunstiget paa deres Bekostning, men hans Følelser bleve end yderligere satte i Bevægelse, da det viste sig, at Tante Bine havde ejet meget mere end nogen Slægtninge, selv de allerkærligste, havde anet. —

Det var en Aften ud paa Efteraaret, at Fred. Petersen blev sat rigtigt ind i Forholdene af den store københavnske Sagfører, der eksekverede (ikke gratis) Tante Bines Testamente.

Overretssagfører Liebmann sad i sin magelige Lænestol ved Siden af et smukt Egetræs Bord, betrukket med Klæde. Han havde et Papir i Haanden, hvoraf han læste op for Kandidaten, der overvældet og underlig til Mode sad i en elegant Sofa paa den anden Side af Bordet. Værelset var højt og rummeligt, komfortabelt monteret med svære Gardiner, tykt Gulvtæppe o. s. v. Her saa noget anderledes ud end i Frederiks Kollegielejlighed. —

»Altsaa,« sagde den fine Forretningsmand, idet han holdt en velplejet Pegefinger hen mod Papiret: »Der er først de 35000 i Panteobligationer, som jeg nævnede for lidt siden De staa i 1ste Prioritet, og Pantet er meget fint. Dernæst andre 7000 Kroner ogsaa i københavnske

Ejendomme, men der har Deres ærede afdøde Tante, som ellers var meget forsigtig i Pengesager, for en Gangs Skyld været noget mindre eftertænksom. Affæren blev ordnet en Gang, jeg var bortrejst fra Byen paa længere Tid. De ere anbragte paa 2den Prioritet i en Ejendom, som er lovlig stærkt behæftet i Forvejen. I Øjeblikket er der ikke noget i Vejen, men Manden er ikke solid. Saa er der — lad mig se« — en omhyggelig Undersøgelse med den smukke Pegefinger — »saa er der 15000 i $3^1/_2$% Østifter Kreditforenings Obligationer 5te Serie, de ere med de øvrige Papirer deponerede i Landmandsbankens Depotafdeling, endvidere 6000 Kroner — paalydende Værdi naturligvis som de foregaaende — i Nationalbankaktier, saa 4000 Kroner i Handelsbankaktier, lidt mindre fint, men dog altid godt, forstaar sig, og endelig 1768 Kroner paa Sparekassebog i Landmandsbanken. — Ja, se det giver jo tilsammen en ganske net Sum, og naar hertil lægges Villaen, der altid kan sættes til mindst 20000 Kroner, foruden de særdeles gode Mobilier, ja, se saa er der jo nok Grund til at lykønske Dem, Hr. Kandidat, i Anledning af Deres Tantes testamentariske Bestemmelser.« — Han saa forbindtlig smilende over mod den

betagne Frederik i Sofaen, der slet ikke vidste, hvad han skulde sige. —

Situationen var saa ny, han havde ingen Kategori for den i sin hidtidige Livserfaring, uagtet den sikkert kunde kategoriseres paa den rigtigste Maade efter ethvert af de etiske Værker, Frederik Petersen havde studeret, Han forstod kun halvt Forretningsmandens Pengeudtryk, men han forstod helt, at han ikke længere behøvede at give Undervisning i Pigeskoler for at faa Pølse til sin Mad, og bøjede Hovedet med kejtet Værdighed som en reserveret Indrømmelse af Sagførerens Bemærkning. —

Denne tog atter fat paa sit Foredrag, talte om Notering paa Navn, Forandring af Deponeringsdokumenter, Proklama, Fordelene og Mislighederne ved at sætte Villaen til Auktion o. s. v., o. s. v., indtil det ganske løb rundt i cand. theol. F. Petersens Hoved, og han inderligt ønskede at slippe hjem til sit Kollegium, sine Bøger og ulastelige Piber.

Det endte naturligvis med, at han helt lagde Ledelsen af sine Affærer i den store Forretningsmands Haand, hvorpaa han omsider fik Lov til at gaa hjem.

Men hvis Fr. Petersen havde ment, at der var samme Ro og etiske Klarhed at finde som tidligere, tog han alvorligen fejl.

Han tændte ganske vist en lang Pibe, satte sig i sin gamle Gyngestol og tog et kært teologisk Værk i Hænderne for at klare Sindet efter Beskæftigelsen med »alle disse Relativiteter«, men den, der ikke formaaede at holde Tankerne ved Bogen, var F. Petersen. —

Bestandig stak smaa Prioritetsdjævle og Deponeringsaander — for ikke at tale om Aktie- og Obligationsdæmoner — Næsen meget næsvist frem mellem Linierne. — Han forjog dem, de kom atter igen, han manede dem i Jorden og læste to Sider med nogenlunde Interesse, men gik istaa paa den tredje under Adderingen — for tyvende Gang — af hvad 35000 + 7000 o. s. v. gav til samlet Resultat, og fandt til sidst sig selv liggende paa Ryggen i Sofaen i dyb og sød Overvejelse af, hvad en Villa + saa og saa mange Borde, Lænestole, Servanter o. s. v. vel var værd. —

Han sprang forskrækket op. — Nej, det skulde ikke ske! Tante Bines storslaaede Gave skulde ikke gøre ham til en af disse usle Pengetrælle og Mammonsdyrkere, han saa ofte havde talt foragtende om. Det gjaldt bare om at komme gennem den første Overgangstid, at faa det hele ordnet, Administrationen lagt i Overretssagfører Liebmanns Haand, — og saa — hvad saa? Vilde han fortsætte sin beskedne

Kollegietilværelse? Vilde han opgive Manuduktionen og Informationerne? Vilde han sælge Villaen eller selv flytte derud og bo? Ja, hvad vilde han! Han vidste det ikke. — Jo foreløbigt vilde han gaa sig en Aftentur og se op til en af sine teologiske Venner. —

Han var saa heldig at træffe Vennen hjemme, drak Te hos ham, og efter Teen etiserede de bravt sammen.

Tilværelsens Problemer ordnede sig atter i klar og overskuelig Rækkefølge. Penge var kun et meget underordnet Gode, Tilbedelsen af dem ussel. —

»Hvor det glæder mig«, sagde Vennen, den fortræffelige cand. Justermann, »at timelig Velstand endelig engang er kommet til et Menneske som Dig, der vil forstaa at bruge den og ikke lader sig blænde af den illusoriske Glans, som omgiver Pengene.« —

»Ros mig ikke for tidligt,« indvendte Frederik forsigtig.

»Jeg ønsker slet ikke at rose Dig, men mener kun, at med dine mangeaarige, ofte udtalte Anskuelser om timelig Rigdom er Du rustet bedre end saare mange til at kunne taale den Velstand, som det er faldet i din Lod at faa.«

»Jeg vil da haabe det, jeg vil haabe det,« svarede Frederik beskeden, »men Besiddelsen af Penge fører unægtelig ind i mange besværlige Overvejelser«.

— »Det forstaar jeg udmærket godt,« sagde Justermann, der aldrig havde ejet mere end 50 Kroner paa een Gang, »men jeg er vis paa, at Du ønsker at gøre en ædel Brug af dit Gods og Guld — og hvad — selv om Du i Begyndelsen skulde gribe lidt fejl, malplacere Din Godgørenhed en Smule, saa ved Du jo, at Erfaring udvikler. Med Tiden faar Du nok det rette Tag i Opgaven.« —

»Malplacere sin Godgørenhed en Smule.«

F. Petersen repeterede Ordene for sig og lukkede Øjnene halvt. Det klang godt i hans Øren. Han nød stille Tanken om en ædel Brug af sine Skatte. — Ja godgørende vilde han være, forstaar sig fornuftigt, ikke paa taabelig Maner, men hvor dejligt overhovedet at raade over noget, man kunde placere eller malplacere. —

Villaen er solgt og det heldigt. Den udbetalte Part af Købesummen har været i Frederik Petersens Haand. Han havde aldrig

før set saa mange kontante Penge. Men han begynder i øvrigt at blive erfaren. Han har skrevet sit Navn paa adskillige Dokumenter, har været i Banker og hos en Vekselerer, har faaet Kupons indløste, er i Besiddelse af en Anvisningsbog, ved, hvad det vil sige at blive overrendt af velgørende Foreninger, og har begyndt at næmme den store Kunst at kunne sige nej, skønt Pungen er fuld. Der er med andre Ord gaaet et lille Aars Tid siden Tante Bines Død. —

Frederik bebor nu en smuk Ungkarlelejlighed paa tre Værelser i Dr. Tværgade, holder Pige og spiser til Middag paa en god Restauration. Han er blevet velklædt, og Klæderne sidde ordentlig paa ham. Han har ikke helt fornægtet sin gamle Kærlighed til en god Pibe Tobak, men Brugen af Cigaren er dog i Tiltagende.

Er han blevet storagtig? Ingenlunde, men han har dog lært at rynke Panden og trække paa Skuldrene paa en Maade, som han aldrig før har kunnet, og kan se træt ud af Øjnene uden at have nogen ærlig Grund dertil.

Hvad tager han sig for? Ja, det er ikke til at sige med faa Ord. Han »fortsætter sine teologiske Studier«, men det maa nu ikke tages altfor bogstaveligt. Han manuducerer — en

lille bitte Smule. Han er gennem Overretssagfører Liebmann kommet ikke saa lidt med i Selskabslivet, er lidt Kunstelsker og først og sidst og sidst og først under alle sine Beskæftigelser — velhavende. —

Derfor er han ogsaa naaet til at kunne smile — i al Godmodighed — af Justermanns og andre brave Ungdomsvenners Maade at tale om Penge paa. De Godtfolk vide kun halvt Besked. Fr. Petersen har lært at bukke — om end noget reserveret — for en Obligation. —

For Øjeblikket er han denne smukke Junimorgen beskæftiget med at gruble over en Skrivelse fra Overretssagføreren. Frederik Petersen rynker Panden under Læsningen. Det er denne 2den Prioritet, det er galt med. Hvor har dog Tante Bine ogsaa kunnet indlade sig paa sligt. Sagføreren skriver, at det vist bliver nødvendigt at tage lidt haardt fat paa vedkommende. Renterne indkom tre Uger for sent ved forrige Termin, og nu har den paagældende tilskrevet Liebmann i en »for Resten meget net Skrivelse«, at han ikke ser sig i Stand til at klare den anstundende $^{11}/_{6}$ Termin, men beder om Henstand til Efteraaret. —

»Jeg tror ikke,« skriver Hr. Liebmann, »at det vil være fornuftigt at indlade sig paa den

Glidebane. Obsta principiis! Er vi eftergivende nu, glide vi efterhaanden længere ud. Det nytter ikke at være følsom i Pengesager. Et bestemt Afslag paa dette Tidspunkt kan muligt redde os, men mærker Manden først o. s. v.« —

Fr. Petersen lægger Brevet fra sig og falder i Tanker. Hvor det er besværligt at være velhavende. Hans første og nærmeste Lyst er at være god, at lempe sig efter den besværede Debitor. Men ganske vist, Overretssagføreren har Ret. Hvad kan Eftergivenhed ikke føre ind i? —

Han rejser sig, meget misfornøjet. Justermanns Tale om en ædel Brug af det arvede Mammon rinder ham i Hu. — Ja vist — men 7000 Kroner, det er ikke en Sum at spøge med. Hvorfor har dog ogsaa Tante Bine for denne ene Gangs Skyld været uforsigtig med Anbringelsen af de kære Penge!

Han skubber det fra sig, at han har hørt noget om, at det halvvejs var en Barmhjærtighedsgerning fra Tantens Side, det med denne mindre fine 2den Prioritet. Hun havde nok kendt Debitors Fader fra Ungdommen af. Der er endog blevet ymtet om, at der skulde ligge en gammel Kærlighedshistorie bagved. —

Han skubber det fra sig, det er jo kun Rygter, men alligevel — en »ædel Brug« af de

timelige Skatte — er det ikke en god Ting? Jo — men ikke utidig Følsomhed, uforstandig Administration — og 7000 Kr., det er sandelig ingen Bagatel for *ham.* Han er jo egentlig ikke saa rig. Ja havde han ejet en Million, eller blot en halv, havde han hørt til de virkelig rige, det var en anden Sag, men nu . . . . Og dog, han ser et blegt Ansigt for sig, et træt, bekymret Ansigt. Han har set det før. Det har adskillige Gange vendt sig mod ham paa Gaden med en ærbødig Hilsen. —

Saa tager Kandidat Petersen Hat og Frakke og begiver sig hen til Overretssagfører Liebmann for at »raadføre« sig med ham om Sagen, hvilket begribeligvis vil føre til, at han gør, hvad denne ønsker. Obsta principiis! —

To Maaneder efter er Frederik Petersen i Heidelberg paa Hjemrejsen fra en lille Udflugt til Svejts. —

Han bor paa et af de bedste Hoteller og har just spist ved Table d'hôte. Nu sidder han i en af Fællesstuerne, der støder op til den store Spisesal, og nyder sin Kaffe. Rejsens smaa Hændelser passerer Revu for ham: Bjærgene ved

Zürich, Turen paa Vierwaldstädtersøen, den smukke Pige fra Würtemberg, han traf i Basel o. s. v. —

Hvor det er behageligt at rejse — især som Velhaver med sit Kreditiv i Lommen. Ja, hvor saadan et Kreditiv dog er en underlig Ting, en Slags Tryllestav. Fremmede Banker paa de mest forskellige Steder aabne deres store Pengeskuffer for en, blot fordi man har saadan en Lap Papir med sig fra København. — Det moderne Pengevæsen er unægtelig godt ordnet . . . .

Han har ikke drukket saa lidt Rødvin til Middag — en Rejsevane — og er behagelig døsig til Mode. — En mærkelig Ting dette med Pengenes Magt, der er jo snart ikke den Ting, som de ikke have Indflydelse paa. De mildne Sorgen, aabne Adgang til større Nydelse af Kunst og Natur, de skaffe Herredømme over andre Folks Vilje — se nu til Kelneren der henne, som krummer Ryg for den tykke Baron fra Schlesien — en høflig Mand for Resten samme Baron, han bukkede særdeles forekommende for mig, da vi rejste os fra Bordet . . . Besiddelse af Penge giver en vis Sikkerhed i Maaden at optræde paa og, hvad mere er, en vis sund Dømmekraft, man kan ikke nægte, at Mammon . . . . hvor faldt nu det Ord ham ind,

det rev ham ret ubehageligt ud af den døsigt tilfredse Middagsfordøjelses-Stemning. Han kom til at tænke paa sine egne og Justermanns etiske Udviklinger — Justermann med Brillerne — den skæve Næse og ikke ganske ny Slobrok. — Han skar en Grimasse, rejste sig dovent — verdenssikkert og begav sig ad den tæppebeklædte Trappe til sit Værelse. —

Han lagde sig paa Sofaen, bladede i Rejsehaandbogen, faldt sluttelig i Søvn og vaktes op ved en stærk Banken paa Døren. En tjenende Aand afleverede et Brev. —

Det var fra København — fra Sagfører Liebmann. Efter et Par andre Meddelelser kom følgende: »Som det var at formode, har Iversen ikke kunnet holde det gaaende længere, og er der i Forgaars erklæret Konkurs. Havde vi for et Par Maaneder siden givet efter for hans Anmodninger, vilde De nu ikke have kunnet undgaa at lide et beklageligt Tab, men takket være det Arrangement, vi den Gang nødte ham til at gaa ind paa, tror jeg at turde sige, at De trækker Dem saa temmelig skadesløs ud af Affæren, hvad de andre Kreditorer næppe gør — Første-Prioritetshaveren undtagen.

Rimeligvis har det fremskyndet Katastrofen, at vi den Gang traadte saa bestemt op over for Manden og afnødte ham det Sidepant, men

Miséren vilde sikkert alligevel være kommen i den nærmeste Fremtid, og da havde De som sagt o. s. v.«

— Frederik Petersen skuttede sig. Det var igen en ny Erfaring — at have pirret en Mand over Ende. Den Liebmann var nu ogsaa saa skrækkelig resolut og forretningsdygtig. —

Men hvis Manden alligevel ikke stod til at redde, — saa var det jo ganske vist fornuftigt. — Han saa paa sit Ur, det var paa Tiden at komme op paa Bjærget til Slotsruinerne sammen med de to unge Svenskere, han havde aftalt at slaa Følge med. Han gemte Sagførerens Brev, pudsede lidt paa sig, fik fat i Overtøjet og gik ned i Vestibulen for at mødes med de to Herrer. —

Det blev en prægtig Tur. Den dejlige Bjærgskraaning, de pragtfulde Ruiner, Udsigten over den gamle Universitetsby og »weit in das Land hinaus«, den stimulerende »Neckar-Schaumwein«, som blev nydt deroppe efter Aftensmaaltidet, det straalende Maaneskin, som de oppebiede, og hvis romantiske Trylleskær de nøde, alt dette var henrivende, betagende, men alligevel — bagved det altsammen laa paa Bunden af Frederiks Sjæl noget andet, noget, som hverken var Maaneskin, Slotsruiner eller Schaumwein, noget graat og trist, der kun momentvis steg

op over Bevidsthedens Tærskel, men da bragte Billedet af et blegt Ansigt og en kedelig skidengraa københavnsk Ejendoms Facade frem imellem Neckardalens Vinhøje og sydtyske Sommerfrodighed. — — —

Den Nat drømte Fr. Petersen sin første mærkelige Drøm. Han synes at staa ved Indgangen til et kæmpemæssigt Palads — nej ikke Palads, snarere noget, der lignede en vældig Bank. Han var i Følge med forskellige Skikkelser, Mænd og Kvinder, som han ikke kendte, og ved Siden af ham gestikulerede en Person meget ivrigt med Armene og udviklede: »Jeg har aldrig forstaaet det Afguderi, som ret forstandige og ganske brave Mennesker kunne drive med Penge. Der hører dog virkelig ikke megen Modenhed til at skønne, hvor underordnet Pengenes Betydning er.« —

Fr. Petersen skotter til Personen. »De tager fejl, min Herre,« siger han belærende, men den anden vender Ansigtet imod ham med et spotsk Smil og siger: »Nej, det er Dem, der tager fejl. Hvad er Penge ....«. Frederik gyser, for Personen ligner ham selv paa det allerubehageligste. Han slaar efter Skikkelsen, men kan ikke ramme den, og idet den taber sig i Mængden, hører han med en modbydelig Følelse af, at det er hans egen Stemme, den

snakkesalige Person vedblive: »Hvad er Penge? Et simpelt Byttemiddel mellem civiliserede Mennesker for timelige Værdier. Er det ikke ufatteligt, at man . . . .« I samme Øjeblik springer Døren til den vældige Bygning op. Han ved, at det er Hans Majestæt Kong Mammons Palads. Han gaar der ind med mange, men synes, at de blive borte for ham med det samme. Han drives frem af en rasende Lyst til at hilse paa Majestæten. Pludselig staar han foran en yderst velklædt Mand, som med værdigt smilende Ansigt peger paa en Dør i Baggrunden af Rummet. Han gaar der ind og staar i et uhyre Banklokale med pragtfuldt udsmykkede Vægge. Unge Kontorister i massevis sidde og skrive bag store Dobbeltpulte. Ældre Bankmænd ere fordybede i Undersøgelse af store Dokumenter. Kassereren undersøger en præsenteret Veksel. Frederik Petersen staar for den brede Skranke med poleret Mahogniplade, som deler Rummet. — En ung Bankmand rejser sig og gaar derhen. »De ønsker?« — »Kongelig Audiens«. — Den unge Mand ser uforstaaende paa ham. »Kongelig Audiens!« gentager Frederik og slaar i Disken, saa de elektriske Lamper klirrer. Den unge Mand henter en af sine graahaarede Kollegaer. Denne kommer smilende: »Maa jeg bede Dem

henvende Dem hos Kassereren.«.— Han staar hos Kassereren, slipper indenfor Skranken, faar Lov til at stikke Hovedet ned i den uhyre Pengeskuffe, hvor umaadelige Dynger af sammenbundne Pengesedler og nydeligt ordnede Stabler af Guld og Sølvstykker møde hans Blik. — Han trækker harmfuldt Hovedet op igen og brøler til den soignerede Kasserer: »De spilder min Tid, skaf mig Audiens!« —

Alle de gamle Bankmænd løbe sammen, en ganske overordentlig Bankmand hentes fra Direktionsværelset. Denne hvisker lidt med de andre. Frederik føres ind i et Værelse ved Siden af. Man foreviser ham kæmpemæssige Mapper, fulde af Veksler, men han skærer rasende Tænder og raaber: »I holde mig for Nar, hvor er er han selv. Skaf mig kongelig Audiens!« —

Han staar i Depothvælvingen, den brandsikre, tyvesikre og meget andet sikre, kølige Depotkælder. Utallige Bokser aabnes for ham. Obligationer og Aktier i dyngevis, røde, gule og blaa optaarnes foran ham. Man giver ham en Saks med favnelange Blade i Haanden og peger paa en uendelig fortløbende Række af vedhængende Kupons og hvisker: »Klip!« — — »Klip, klip,« lyder det fra alle Hvælvingens Kroge, hvor hele Bankpersonalet, unge og gamle, tynde og tykke myldrede frem. »Klip!« raabte

en Direktør med Guldbriller. »Klip, klip,« hylede nogle opløbne Fyre med Penneskafter bag Ørene.

»Klip dog,« sagde Overretssagfører Liebmann, som pludseligt var kommet til Stede, og saa alvorligt formanende paa ham. »Klip dog, unge Mand!« —

Men Frederik sparker til Papirsdyngerne, der ligge som Bjærge omkring ham, og raaber: »I holde mig for Nar, I Slyngler. Kongelig Audiens! Vis mig ham selv! Hvad skal jeg med hans Frakke og Bukser!« —

Han er ved at kvæles mellem Papirerne, som de unge Kontorister paa et Vink af Direktøren nu vælte ind over ham, medens de graahaarede Bankmænd stoppe hans Lommer fulde med lange, smalle Anvisningsbøger. Han tramper paa Obligationer, han slaar med knyttet Næve ned i Aktiemassen. De brogede Papirer spærre enhver Udsigt. Han føler Vejret gaa fra sig og stønner paa det yderste: »Jeg vil se ham selv, hvad skal jeg med hans Bukser!« — — og opdager med eet, at han sidder oprejst i sin Seng paa Hotellet i Hejdelberg, angest, sveddryppende, med Hænderne truende løftede mod sine graa Sommerpantalons, der hænge ned fra den stumme Tjener ved Benenden

af Sengen, straalende belyste af den fortryllende Maanes bedaarende Skær.

En smuk Septembereftermiddag, en smuk Villa et Stykke ud af Strandvejen, en smuk ung Pige, som lidt tankefuld læner sig til Havelaagen og stirrer ud paa det blaanende Sund.

Oppe i den store Glasveranda sidder Overretssagfører Liebmann ved Siden af gamle Grosserer Blom, Husets nominelle Herre, der imidlertid er saa affældig, at han ikke han grossere eller regere mere, men egentlig kun formaar at tygge paa en Cigar og sige saa'-gu. —

Lige over for er hans meget yngre og meget energiske Hustru placeret og har ved sin Side cand. theol. (eller Rentier) Frederik Petersen. —

Den unge Pige, som haardnakket holder sin Post der nede ved Laagen, er en Broderdatter af Grossereren. Hendes Forældre ere for længst døde.

Hun har i flere Aar boet hos sin Onkel og Tante, ejer en ikke ubetydelig Formue, har alt givet Kurven til to Friere og ønskes nu af sin energiske Tante forlovet med Fr. Petersen,

i hvilken Bestræbelse Fru Blom understøttes med megen Dygtighed af Sagfører Liebmann.

»Helene, kom her op« — det er Fruen, som kalder, »det blæser koldt fra Stranden. Du maa have lidt om Dig«. —

Helene vender Hovedet og svarer noget, som ikke kan høres. Saa aksler Fruen sit Skrud og sejler ned efter hende.

Frederik Petersen, der ved kløgtig Behandling fra Liebmanns og Fru Bloms Side alt er hypnotiseret til at tro, at han er forelsket i Helene Blom, stirrer betaget mod Skikkelsen dernede.

Han drilles stimulerende af Sagføreren, svarer aandsfraværende paa Grossererens obligate Spørgsmaal: »Skal det ikke være en frisk Cigar,« og driver ned i Haven, hvor han møder Fru Blom og Frøkenen for hjemgaaende.

I dette Moment attakeres Fruen af Sagføreren, der oppe fra Verandaen spørger, om Fru Blom kan skænke ham blot to Minutter til Afgørelse af det Anliggende, han egentlig var kommet her ud for i Dag — og de unge blive alene i Haven. —

Han er saa opmærksom mod sin Dame, den gode Fr. Petersen, medens de promenere rundt i det sirlige lille Anlæg. Han er mere end opmærksom, han er ridderlig beundrende i

sin Veltalenhed, lidt forsøgsvis Breche-skydende. — Hun en Kende aandsfraværende, lidt reserveret — dog ikke i afskrækkende Grad — lidt træt — af og til med et bekymret Udtryk i Øjet, som en, der føler det haabløse i sin Kamp. —

Fruen og Sagføreren have trukket sig tilbage til Dagligstuen. —

Oppe i Verandaen er gamle Grosserer Blom faldet i Blund. —

»Maa jeg hjerteligt ønske Dem til Lykke,« siger Overretssagfører Liebmann en Maaned senere og trykker Frederik Petersens Haand. »De har gjort et fortræffeligt Valg.« —

»Til Lykke gamle Ven,« siger Justermann og knuger Frederiks Haand trofast. — Dog er der maaske lidt forskende i det Blik, hvormed han betragter Vennen. Rygtet om Brudens Velstand er nemlig almindelig udbredt. —

»Til Lykke, til Lykke, til Lykke,« summer det hver Dag om Frederiks Ører. Visitter i massevis, Selskaber til Ære for Parret, hvor Frederik takker smukt for mere eller mindre veltalende Henvendelser, Anskaffelse af Ringe — meget brede og dyre — Fotografering —

enkeltvis og fælles — alt, hvad der hører til en respektabel Forlovelse, gennemgaas.

En forunderlig Tid! Alt i Orden — undtagen det egentlige. Forventning om, at ogsaa det vil lade sig arrangere, saa at Helene faar et mere glad end træt Udtryk i sit Ansigt, ydmygende Forstaaelse af, at der i hvert Fald behøves lang Tid til den Metamorfose, usigelig Hjerteflovhed ved, at de ingen Verdens Ting have at sige hinanden, naar Omverdenen taktfuld lader dem alene, stille Mistvivl om, at det nogen Sinde bliver bedre, — det er de indre Stadier i det ømme Forhold. »Til Lykke — til Lykke!« —

Frederik Petersen møder engang i November en Søndag Eftermiddag Justermann paa Gaden, der salig — umiskendeligt virkelig salig — fører en pæn lille Pige under Armen og præsenterer hende som sin Forlovede.

Frederik lykønsker Parret og stirrer længe efter dem, da de vandre videre. Han ser Justermanns tarvelige Overfrakke og den unge Piges billige Kaabe, ved, at hendes Moder er Enke og meget fattig, forstaar, at Justermann vil gifte sig som Kateket og levere en pragtfuld Illustration til det gamle Ord om de danske Præsters Rigdom paa Børn, Bøger og Borg — forstaar det altsammen — og misunder

Parret. — Han er selv paa Vej op til Grosserer Bloms. Der vil vanke Oksehalesuppe og andre gode Sager, foruden ekskvisit Vin — til Middag. Grossereren vil i Aftenens Løb hyppigt spørge: »Skal det ikke være en frisk Cigar«, — og med Helene vil han faa en lang, hyggelig Tête-à-Tête i Kabinettet, naar Kaffen er drukket. —

Oh jammerlige Tid! som det efterhaanden mere og mere bliver til. Helene ser ikke længer træt, men angst ud, naar Frederik kommer. —

Den smukke Piges Kinder blive blege, den stærkt tegnede Profil træder skarpere frem, de store mørke Øjne synes dobbelt store. —

Overretssagføreren og Fru Blom blive urolige. Saa begynder man at tale om Bryllup. Det kære unge Par har jo intet at vente efter, »thi«, som Liebmann overlegent forklarer Frederik, »hvad enten De vedblivende ønsker at fortsætte Deres teologiske Studier her i Hovedstaden, eller De engang gør Alvor af at blive en værdig Præstemand, saa er De og Deres Forlovede jo saaledes stillede, at De kan faa Foden under eget Bord, naar De vil.« —

Man taler om Bryllup, man begynder saa smaat at tænke paa de praktiske Forberedelser.

I Kontinuation heraf anser Overretssagfører Liebmann det en Dag i December Maaned for sin »Pligt« at sætte Fr. Petersen ind i Brudens Formuesforhold, hvilken Formue samme Sagfører i flere Aar har administreret. —

Fr. Petersen sidder atter oppe i den komfortable Sagførerstue og hører en mammonisk Forelæsning.

Det suser ham om Ørene med 1ste og 2den Prioritet, med Obligationer af den Art og af den Art, men alle af fed Art. Han hører Beklagelse over den faldende Kurs paa nogle Aktier, der som Løsgængere have sneget sig ind mellem de solide Obligationer. Han faar forskellige Talrækker adderede for sig — og lader, som om han følger med i Additionen. Han bliver tilsidst træt af alle disse Beregninger, men Hovedresultatet er unægteligt vakkert. Det viser sig nemlig, at Helene ejer betydeligt mere end han selv. Hvad kan det ikke blive til, naar de to Formuer komme sammen! —

Og dog er det langtfra udelt Velbehag, Frederik føler, da han forlader Foredraget og stiger ned af Sagførerens brede Trapper. Der er ganske bestemt noget af Kvalme med i Fornemmelsen, noget, der giver ham Lyst til at spytte. —

Det er ved at blive Aften, og Frederik skal efter Aftale hen til Bloms for at høre, om Fruen og Helene saa vil i Teatret. — Han træffer ved sin Ankomst kun Helene, der er blevet hjemme paa Grund af Hovedpine. Grossereren er ude til et Spilleparti. —

Helene er endnu blegere end sædvanligt, men smuk i sin Bleghed. Frederiks Hjerte fyldes af en underlig Medynk med hende, og det ikke blot paa Grund af den slemme Hovedpine, som han venligt beklager. —

De sidde tavse sammen, som de saa ofte have gjort, — i den store elegante Dagligstue. Hun bøjet over et fint Sytøj, han paa den anden Side af Bordet tankefuldt legende med et eller andet af Fruens righoldige Nipssamling, men han skammer sig ikke denne Aften — som saa tit tilforn — over Samtalens Magerhed — han er for alvorlig, for medlidende stemt dertil. —

Det fine lille Ur henne paa Etageren, der med sin Dikken har markeret Tavsheden, slaar halv otte. — Frederik Petersen rejser sig. — Nej, han vil ikke blive til Te. — Helene rejser sig ogsaa. Det hører med til hendes Pligter som forlovet Pige at følge sin Kæreste ud i Entreen og der stille et Afskedskys til hans

Disposition, hvis Frederik er dristig nok til at tage det, hvad han somme Tider er. —

Denne Aften slipper Helene lempeligt, Frederik indskrænker sig til et Haandtryk og et Ønske om Hovedpinens snarlige Forsvinden. —

Da han er kommen ned paa Gaden, opdager han, at han har glemt sine Handsker oppe i Dagligstuen. Han gaar tilbage op af Trappen, standser lidt uvis uden for Entrédøren, vil nødig ringe for den Bagatels Skyld, ser, at Helene har glemt at lukke Døren, da hun fulgte ham ud, gaar gennem Entreen ind i Dagligstuen, den er tom, der ligge Handskerne paa Bordet. Han gaar lydløst paa det tykke Tæppe hen og tager dem og vil atter forsvinde, men standser i det samme ved en klagende Lyd inde fra Kabinettet. Han gaar et Skridt frem og ser Helene liggende paa Knæ derinde med Ryggen til Dagligstuen, Hænderne for Ansigtet og Hovedet begravet i den lille Sofa, som mat belyses af den røde Ampel i Loftet. —

Hun græder, hun mere end græder, hun klager sig. Det slanke Pigelegeme ryster under denne Graad Den smukke Nakke er bøjet, Ryggens fine Linier dirre spændt. Der er Fortvivlelse i denne Graad, dyb Bedrøvelse over en forsmædelig Skæbne.

Frederik bliver ubevægelig staaende. Han ved, hvad hun græder over, han forstaar til Bunds denne Sorg — og føler med uudsigelig Bluelse, at han, den bedrøvede Piges Trolovede, mindst af alle maa se denne Smerte. —

Saa river han sig løs fra Synet trods dets bindende Magt — og lister ubemærket bort. —

Den Nat drømte Frederik Petersen igen:

Han er alene paa et øde Sted, og det er mørkt, rettere halvmørkt omkring ham.

Der dukker nogen, eller noget frem af Tusmørket.

Det bliver til en Skikkelse — hans afdøde Moders. Hun strækker Armene ud imod ham — siger noget, han ikke kan høre, skønt han anstrenger sig derfor, men han kender hende tydeligt, og rundt om Skikkelsen danner der sig noget, det afgrænses, hun staar midt i det, stadig med udstrakte Arme. Det er Stuen der hjemme fra! Dagligstuen i det nøjsomme, lykkelige Barndomshjem. Se der dukker Sofapladsen frem, den gamle *kære* Plads i Hjørnet op ad Bogskabet, hvor saa ofte — — — Hvad er det dog hans Moder siger? Aah gid hun vilde tale højere! Er nogen af de andre der? Han synes . . . . Det er borte med eet — alt

sammen borte — og han er atter alene i Halvmørket.

Han gaar ad en lang, bred Vej. Der er noget, som forbitrer ham, men han kan ikke komme paa, hvad det er. En Skikkelse følger efter, en listig, smilende, smidig Skikkelse. Han griber fat i den og synes med eet at vide, hvad han er vred over, men han kan ikke sige det. —

Han brydes med Personen, der er glat som en Aal, stadig slipper fra hans Tag og bag fra, altid smilende, søger at kvæle ham. Men Harme giver Kræfter. Han knuger den modbydelige Figur, føler den briste mellem Armene paa sig, det sleske Ansigt forsvinder, de glatte Lemmer gaa itu, den hele Person opløses i en uhyre Bunke splinterny, alvorligt mørkegrønne Femhundredekronesedler, som af et Vindpust spredes vidt over Landet — langt — langt bort. »Bedrageri!« raaber han rasende, »atter Bedrageri!« — »Hvad vil Du da?« hvisker en Stemme tæt ved ham. »Se Dig — som Du er — uden Forklædning — som Du er.« —

Han hører Graad, dyb Graad, stedse nærmere — ustandselig Graad — utrøstelig. —

Et dæmrende Lys, et brutalt Stød for Brystet, saa han tumler tilbage, og foran ham rejser sig en vældig Skikkelse, halvt Dyr, halvt

Menneskeform. Han ser de vældige Fødder trampe og træde paa Mennesker, fattig klædte Skikkelser, usunde Ansigter, de søge at rejse sig, men trædes ned — ubønhørligt — ustandseligt. —

Se Uhyrets Arme ere løftede, dets Gab opspilet. Et Greb fremefter — ned i en anden Skare af Mennesker, pyntede, pudsede, velfødte Mænd og Kvinder. Et Jammerskrig! Og atter et! Opadvendte, fortvivlede Ansigter, Skikkelser, som sønderflænges og knuses. Kender han ikke Manden der — og Damen — nej, ikke Damen — Kvinden, som nu gribes, Silkekjolen sønderslidt, Blodet flydende. Dybt ind flænges der — dybere — dybere — det er Hjertet, det gælder — og rundt om de utallige, der drages mod Uhyrets Favn. —

Saa slører Taage Synet — Jammerskrigene ophøre, og atter lyder Graaden, den dybe — uophørlige, den uden Trøst. —

Han mærker pludselig, at han ler. »Gøgleværk«, raaber han, »middelalderlige Forestillinger, barnligt Skræmmebillede — atter Forklædning!«

Hvad er dette — hvad er det! — Et pludseligt Straalelys — koldt og klart — et Syn saa mægtigt, saa rædsomt — ikke til at rumme, men dog til at se — uudholdeligt!

Hans Majestæt Kong Mammon!

»Jeg vidste ej, Du var saa stor — jeg vidste ej . . . .«

Han vaagner med et Skrig og ser Dagen dæmre bag Ruderne. —

Et kort Brev gør Helene Blom fri. —

Faa Maaneder efter sidder Frederik Petersen i et Præstekald langt oppe i Jylland. —

Han har bortskænket hele Arven fra Tante Bine til forskellige velgørende Institutioner.

Det er med Nød og næppe lykkedes den mer end forundrede Liebmann at faa ham til at beholde saa meget, at han kan komme vel gennem Naadensaaret.

KOMPLET.

Den unge Lauritsen, Søn af den gamle, var en meget normal københavnsk Forretningsmand, hvis noget kan kaldes normalt i denne unormale Verden.

Han havde ingen særlig betydelige Kvalifikationer i nogen Henseende, men hvad han ejede af legemlige og aandelige Evner harmonerede saa godt sammen.

Han saa pæn ud, var pænt klædt, havde en pæn lille Kontorforstand, ret ordentlige Skolekundskaber, havde gennemgaaet et Handelskursus, været paa sin afdøde Faders Kontor, og nu selvstændig etableret som en pæn Grosserer i et eller andet.

Handel og Kontorvæsen var han opfødt i — det var det eneste, han forstod sig en Smule paa — ja og saa at være et net, velklædt Menneske, forbindtlig, uden Kanter, en smilende

ung Københavner af det bedre Bourgeosi — i høj Grad fri for at have noget som helst at gøre med Problemer.

Men giftet sig, det havde han nu — efter en net lille Forelskelses- og Forlovelsestid — med en pæn ung Pige af samme sociale Lag som han, og nydeligt — komplet i eet og alt var der i det nygifte Hjem.

»Fuldendt — ligefrem fuldendt!« — dømte Tante Ida efter en mønstrende Bryllupsvisit. — »Komplet udmærket,« dømte Fru Ludvigsen. — »Saa ekstra udsøgt — i alle Henseender gennemført yndigt,« forklarede Frøken Falbe, og alle andre sang de samme Noder. —

Møblerne vare fra Severin Jensen, ja nogle dog fra Hansen. Egetræ i Grossererens Værelse, Nøddetræ, Mahogni og lidt Ibenholt i Dagligstuen, Pæretræ i Kabinettet, atter Eg i Spisestuen, fortryllende koseligt Møblement i Sovekamret, alle Gardinerne fra Børre, Betrækket sammesteds fra — den Chaiselongue i Grossererens Værelse var »morsom« i Betrækket og ligefrem »sødt« udstoppet — Tæpperne fra Magasin du Nord, Porcellænet fra Bing, Glasvarerne fra Fritsche, Lamperne fra Hansen og Callesen — jo, det *var* fuldendt. —

Saa sad nu det unge Par i al denne Herlighed og saa paa hinanden. Ja det vil sige, det

gjorde de jo ikke hele Tiden, for han passede sit Kontor, og hun forsøgte sig som Husmoder i Køkkenet i nydeligt Formiddagstoilette, men i Herligheden sad de, og naar de vare færdige med Køkken og Kontor, saa de paa hinanden — og paa Tingene.

»Du — Betty, den er yndig den Opsats, vi fik af Fredriksens.«

»Ja, og hvad siger Du til Puden med Kunstbroderi, som Thekla gav os?«

»Den er s'gu fin.«

»Ja og de 12 Frugtknive fra Bedstemor?«

»Men *er* det ægte Perlemor i Skafterne?«

»Hvor kan Du spørge, Nikolai! Tror Du Bedstemor gir noget forlorent!«

»Nej, Gubevares.«

»Hun, som er saa mageløs reel.«

»Ja, det er hun.«

»Hvor kunde Du saa spørge saa dumt?«

»Ja, det var ogsaa taabeligt.«

»Det skulde Du egentlig trækkes lidt i Øret for.«

»Av, av — Du kniber jo til.«

»Ja, det har Du ogsaa fortjent.«

»Har jeg?«

»Ja vel har Du saa — nej, slip mig Nikolai — Du krøller min Kjole — og Du skraber Bordbenet — husk den fine Polering.«

Jo, de sad midt i Herligheden.

Men Livet er ikke slet saa poleret som et nygift Bordben — det fik ogsaa de at mærke. Ikke just ved, at der paa et passende Tidspunkt kom et lille Barn, for den Begivenhed klarede de væsentlig ved en mageløs Vugge fra Haunstrup, nydeligt Babyudstyr og Børnemælk fra Københavns Mælkeforsyning — det kom ad andre Veje.

Bettys Søster Thekla var gift med en Kunstner, en brøsig, brovtende Person, der malede alle Slags firføddede Dyr udmærket og mente, at Verden — specielt Dyrene — var skabt, for at de udkaarne Aander kunde have noget at male.

Samme Kunstner, der havde en stor og smuk Krop, hyldede ganske Princippet om, at den almindelige dagligdags Moral ikke gælder for Genier, og generede sig derfor ikke i mindste Maade ved at være sin Kone utro, naar det passede ham.

I denne Person blev Betty et Aars Tid efter sit Giftermaal forelsket.

Det betød ganske vist ikke meget, for Betty var ikke anlagt for noget voldsomt Skridt, og Maleren blev hastig ked af at være charmeret i hende. Det hele var kun som en Krusning i en Indsøs stillestaaende Vande, men

Sagen havde dog affødt nogen Passiar i Familiekresen.

Lauritsen havde mærket det, var blevet ubehageligt berørt, for første Gang forstyrret i sin Forestilling om, at hans Hjem var fuldendt, og for første Gang kommet i Berøring med noget, der lignede et Problem.

Saa tog de paa Landet Sommeren efter, fordi Betty trængte til Bade, og fordi det var chic.

Men der ude følte de sig ikke hjemme. Badestedet var ikke tilstrækkeligt fashionabelt, og Sommeren regnfuld.

Lauritsen, der havde faaet arrangeret sig saaledes, at han kun tog til Byen et Par Gange om Ugen, var ved at fortryde denne Ordning, thi han vidste — især i Begyndelsen — ikke sit levende Raad med, hvorledes han skulde faa Dagen slaaet ihjel.

Og saa var Betty bleven saa gnaven. Om det kom af Ærgrelse eller ubrugt Samvittighedsnag over den taabelige Malerforelskelse, eller mest af Kedsommelighed, er ikke godt at sige, men gnaven var hun.

Det var til Tider næsten utrygt for hendes Mand at være i det lille Fiskerhus, naar Betty ikke var med Barnevognen ved Stranden. Hun laa da som oftest tilbageslængt i en Gyngestol

som en bleg og træt Skønhed, med et Sytøj eller en halv læst Bog i Haanden, og ve da Nikolai, hvis han i nogen Henseende kom det skøre Humør paa tværs.

Han var Godmodigheden selv, og mangen Ægtemand, der i andre Henseender var ham overlegen, kunde haft Grund til skamfulde Betragtninger ved at høre det blide Tonefald i hans taalmodige Replikker: »Kære Betty — jeg vidste ikke, Du vilde hvile nu. — Kære Betty, jeg skal nok faa den Dør smurt, saa den ikke knirker o. s. v.«

Men ogsaa *hans* Godmodighed kunde jo gaa i Stykker, og de Skærmydsler, der saa paafulgte, eller Frygten for at fremkalde saadanne drev ofte Grossereren ud af Huset, rent ud sagt ud paa Landevejen.

Han begyndte formeligt at spadsere, og det var noget nyt for ham, der hidtil kun havde kunnet løbe ned af en Gade og lette gesvindt paa Hatten, eller i det højeste lufte en Sommerfrakke paa Langelinie.

Hvad mere er: Han spekulerede saa smaat paa disse kun halvt frivillige Spadsereture — ikke i Kaffe og Ris, men over Ægteskabets Problem.

Det var svær Kost at fordøje for hans Kontorhjerne — og uvant Kost. Han havde i

sine Slægtstraditioner — i sin hele Opfødelse saa usigeligt ingen Anvisning overfor saadanne Gaader. — Han var ganske en Begynder.

Men medens han spadserede og spekulerede, og hurtigt blev træt, begyndte han at faa en vis Kærlighed til den Spadseresti, han hver Dag slog ind paa, de Træer, der beskærmede hans hede Pande og fine Cylinderhat mod Solens Straaler, den Mark, hvor Sædens fremadskridende Modning efterhaanden fangede hans Interesse — det blev ham kendt altsammen, den hele Natur — baade Land og Strand — og for første Gang i sit Liv hørte Grosserer Lauritsen en Lærke. Dette var ogsaa noget uvant, thi Københavnerglæde over de illuminerede Tivolitræer og banale Dyrehavsture, i hvilke Maden paa Bellevue var Livskernen, havde hidtil udgjort Mandens Naturnydelse.

Han kedede sig efterhaanden mindre derude, men det var et frygtelig anstrengende Liv. Bettys Gnavenhed og disse uvante Betragtninger tog voldsomt paa Kræfterne.

Han begyndte virkelig at blive mager og klemte paa med Porter for at bevare sit Grossererhuld. Saa kom omsider det Tidspunkt, da de skulde flytte ind til Byen igen.

Han havde glædet sig dertil, og Betty ikke mindre. De befandt sig da ogsaa i den første

Tid efter Hjemkomsten som Fiske, der fra et Hyttefad slippe ud i deres rette Element. — De slog med Halen i Byhavet.

Sporvognsklokkerne ringede festlig for dem, Butikkerne hilste dem som genfundne Venner, den strømmende Menneskemængde paa Gaden var som en Livets Flod at glide ned af, og Lygteskæret om Aftenen mageløst hyggeligt og naturligt.

Bettys Gnavenhed forsvandt, hun gjorde ikke mere Dagen sur, men sød for sin Ægteherre, og han var meget lykkelig.

Dette at være paa Kontoret hver Dag, at snakke med andre, der bevægede sig akkurat i de samme Mellembegreber, at fare travlt hen ad Gaden, hilsende, smilende og dampende, at tage en Hjertestyrkning paa en Kafé og at komme hjem til sin søde Kone, det yndige Barn og de fine Møbler, ja, se det var noget, han kunde bruge.

Og saa var der Selskabslivet.

»I Morgen, Betty, skal vi til Henriksens, det husker Du vel?«

»Ja, naturligvis. Jeg tager min prunefarvede Kjole paa.« — »Og en ny Knipling til Halsen maa Du ha'.« — »Ja, maaske — jeg ved ikke rigtigt. Det passer bedre med Kniplinger til den sorte Fløjels.« — »Ka' s'gu gerne

være.« — »Men ved Du hvad, Nikolai, i næste Uge *maa* vi selv have fremmede.«

»Ka' gerne være — hvem har Du tænkt?« — »Ludvigsens og Meiers — og dem hjemme fra — og Harbos.« »Ja, og den unge Levy med Kæreste — han er en meget flink Fyr.« »Ja, dem kan vi godt tage med, men saa maa vi ogsaa have Nikoline og Onkel Peter,« akkorderede Betty. — »Indrømmet, men hvad skal vi give dem?«

»Ja — det ved jeg ikke rigtigt endnu. — Suppe a la Julien?« — »Nej, heller almindelig brun Suppe — saa Fisk.« — »Nej ikke Fisk, det kan den gamle Meier ikke lide.« — »Kan han ikke — Østers da?« — — »Ja, saamænd — og Oksetunge — — og — ja, hvad for en Steg?« — »Ænder«, fastslog Grossereren med Kraft og gik inderlig fornøjet op og ned af Gulvet. »Unge Ænder kan s'gu alle bruge. Jeg vil saa give dem den Leoville dertil, Du ved, jeg fik saa mageløst heldigt paa Klingenbergs Auktion.«

»Ja, og maa jeg bede, Du skaffer en ordentlig Vin til Østerserne. Onkel Peter er frygtelig vanskelig med det, ved jeg. Han bliver formelig vred, naar han skal sidde og »skamdrikke de rare Dyr,« som han kalder det.«

»Han skal nok blive tilfreds,« sagde Lauritsen og satte Næsen lidt i Sky, idet han raslede med Kontornøglerne i Bukselommen.

»Han skal nok blive tilfreds. Jeg ved, hvad jeg køber.«

Der gaar en Mand op og ned af Gaden i den kolde Februaraften. Hver Gang han kommer til en bestemt Gadedør, vender han om, som om Modet svigtede ham til at gaa ind.

Menneskemængden, der strømmer forbi, støder ham paa Ærmet, han mærker det knap. Engang imellem løber han lige i Ansigtet paa en i Strømmen, stammer en Undskyldning, letter paa Hatten, smiler forbindtlig — men særdeles mat og begynder saa atter sin underlige Promenade — til en vis Gadedør og saa atter om — af og til kommer Foden paa Trappen — men trækkes hurtigt tilbage — saa vender han atter — igen frem og tilbage, frem og tilbage — han maa blive træt.

Det er Grosserer Nikolai Lauritsen, som kommer fra Kontoret og nu skal hjem og fortælle sin Kone, at han er falleret. — Det kommer i Avisen i Morgen. — »Uheldige Konjunk-

turer — jeg forsikrer Dig, Betty — Du begriber ikke, hvor aldeles uberegneligt Prisfaldet var. — Harbo siger ogsaa, at det *var* ikke til at ane. Og saa det værste — det, som slaar mig helt ned — Hansens Fallit — hans svigagtige Trækken paa mig til det sidste. Jeg, som troede, at Manden var god — og maatte tro det. — Jeg forsikrer Dig, Betty . . .«

Jo, han kan sin Tale udenad, den er repeteret utallige Gange, dens Sandhed maa være indlysende for enhver — men det er alligevel en tung Gang hjem.

Fru Betty Lauritsen har lært at vride sine Hænder — bogstaveligt og figurligt. — Hun har først været stum forundret — ligesom lamslaaet, saa rasende forbitret paa Manden, hvis Forklaringer hun ikke har brudt sig det allermindste om, hun har brugt stærke Ord imod ham — og fortrudt dem ved at se hans Sønderknuselse, men fortvivlet er hun — for første Gang i sit Liv i virkelig Lidenskab, aldrig før har hun levet saa stærkt som nu. Vredet sine Hænder har hun — og det lærer man altid noget af.

Der var ikke saa lidt Deltagelse med Fallenten, for det var en ærlig Fallit — uden Rævestreger, men han var gaaet saa grundig i Stykker i økonomisk Henseende, at de, der vilde hjælpe ham, ikke magtede at faa ham helt paa Fode igen.

Det endte saa med, at han fik en ret god Plads paa et større Grossererkontor, og under disse forandrede Kaar skulde Livet nu tages op.

De flyttede hen i en billigere Lejlighed, og noget af det kostbare Indbo blev solgt.

Ak, det var en slem Dag for Betty — og for ham med — da de kønne Ting bares bort. — Hun græd, og han var ikke langt fra det, for dette Egetræ og Ibenholt og Pæretræ havde haft Rødder i deres Hjerter. Det fuldendte Hjem var reduceret, og allerværst var det, at Reduktionen ogsaa føltes paa den Maade, at der ikke var Midler til at forny Aarenes Slid paa Møbler og Betræk uden efter en meget beskeden Maalestok. Ak, det Granité paa denne Chaiselongue er unægtelig noget falmet, men man maa lade, som om det var nyt.

Denne Kjole, som lille Anna gaar til daglig med, kunde trænge til en Afløser. — Det faar vente. Og da Betty første Gang stoppede et Hul paa den søde lille Puf i Dagligstuen, var hendes Hjerte i Færd med at briste.

Hun blev efterhaanden saa stille samme Betty. De kortvarige, voldsomme Storme havde blæst af, og Betty var stille. — Ikke gnaven, ikke klagende, men bare stille. De store, blaa Øjne ere fyldte med en vis Forundring over alt dette.

Hendes Ægteherres lette Livlighed har naturligvis ogsaa faaet et Knæk — han ligner noget en træt Hest, naar han traver fra og til Hjemmet.

Og saa var han igen begyndt at spekulere over Problemer: Livets Lykke — Godernes forskellige Fordeling — grumme anstrengende — ikke til at finde ud af, og nu havde han ikke Raad til at drikke Porter for at bjærge sit Huld.

Han var saa venlig mod Betty — saa øm mod den lille Pige, men næsten lidt sky, med noget af en Malefikantfølelse over sig.

Det var rart, om han havde kunnet tale mere med Betty, — for Hjemmet forekom ham saa trist og tomt, men Betty havde kun meget faa Ord nu, og desuden — hvad skulde han finde paa at sige?

Den Etatsraad, paa hvis Kontor Lauritsen var blevet anbragt, var en stor Kunstelsker. Indenlandske og udenlandske Berømtheder kom i hans Hus, og da samme Etatsraad velvilligen

engang imellem indbød nogle af Kontorpersonalet til sine Fêter, fik Lauritsen fra sin beskedne Plads ved Middagsbordet og i Rygeværelset Lejlighed til at høre megen for ham mærkelig Tale om Kunst.

Han forstod det i Begyndelsen slet ikke og brød sig ikke derom, thi den ubehagelige Malersvoger, som engang havde forvoldt Betty lidt Hjerteuro, havde ganske vist skvadroneret en Del om Kunst, men han havde af flere Grunde ikke kunnet gøre et Menneske som Lauritsen til en Kunstens Proselyt.

Nu derimod hørte den forhenværende Grosserer sin Chef — for hvem han nærede den mest kvalificerede Agtelse — udtale sig med den største Interesse og Varme om disse mærkelige Ting. Nu erfarede han med Forundring, hvilke Summer samme Matador anvendte paa Kunstværker, og hørte med Forbavselse, hvad de store Kunstnere turde forlange for deres Billeder og Figurer.

Det var ad den Vej, han skulde fanges, det gav ham en Forestilling — rigtignok kun svag — om, at der var immaterielle Værdier til, og at selv merkantilt forstandige Mænd kunde agte disse Skatte mange Penge værd.

Imponeret af den store Kunsts Dyrhed og myg til Mode, som han for Tiden var, lyttede

han ærbødigere til denne sære Tale, end han før vilde have gjort.

En gammel, sær Kasserer paa Kontoret — meget betroet Mand hos Principalen — bragte Lauritsen over Tærskelen.

Kassereren var Pebersvend — til daglig tavs og mut, men lidenskabelig Kunstelsker, saa vidt hans Midler evnede det, og han kunde blive varm, naar Talen faldt paa Kunst. Af nogle høflige Bejaelser, som Lauritsen engang var kommet med, havde denne Mand faaet den Ide, at her fandtes Kunstinteresse, og paa sin mutte Maade opfordrede han sin yngre Kollega til at gaa med op paa en Malerisamling en Søndag.

Lauritsen turde ikke sige nej, blev ganske vist hurtig træt der oppe, men opdagede dog til sin Forbavselse, at her ikke var saa kedeligt, som han havde troet. Han kom engang senere igen derop i Følge med Kassereren og forstod lidt mere.

Kunstens mærkelige Verden aabnede en lille Dør til sit Rige for hans uudviklede Sjæl. Saa var det en Søndag, da Tavsheden i Hjemmet forekom ham særligt trykkende, at han af sig selv drev op paa et Museum. Han var halv flov derved, men blev dog lidt selvstændig

interesseret og havde en Fornemmelse af, at det var fint at interessere sig for sligt.

Den gamle Kasserer inviterede ham hjem med sig nogle Gange og viste ham sine Raderinger, og lidt efter lidt gled Lauritsen ind i at beskæftige sine Tanker med sligt og nemmede — til Forbavselse for sig selv — noget deraf. Han vovede sig engang ved et Etatsraadsselskab til at komme med en — yderst spagfærdig — Bemærkning, som blev godt optaget af en ordførende Kunstner, steg et Par Trin i Principalens Agtelse derved, og fra det Øjeblik af blev han betragtet som indrulleret — skønt ikke sønderlig vaabenfør — Rekrut i de kunstelskendes Korps. — Det var jo ganske morsomt — i hvert Fald noget nyt — ja, han syntes endogsaa, at disse ny Interesser trøstede en Smule over de falmede Gardiner der hjemme i Spisestuen.

Men da Etatsraaden en Dag, han kom ind i dennes Kontor med nogle Papirer, ret fortrolig spurgte: »Har De set den ny Marine, jeg har købt — den hænger foreløbig her — er den ikke brillant?« da svulmede Nikolai Lauritsens Hjerte af Lavsfølelse.

Ak, men Betty! Hun kunde slet ikke følge med i alt dette, og hun vilde ikke. Hun havde fra sin tidligste Ungdom af været vant til at præsentere en ny Hat og et Foraarsstykke paa

Charlottenborg, men at indlade sig med de skønne Kunster ud over dette, vilde hun ikke vide noget af. — Det forekom hende provinsielt at gaa paa Museum, og hun opfattede det som et Tegn paa deres reducerede Stilling, at Nikolai kunde være faldet paa sligt.

Der var for hende et falleret Skær over dette Paafund, idet hun — ikke ganske uden Grund — var overtydet om, at havde de endnu siddet i den gamle Herlighed, vilde han have danset Livets Dans langt uden om alle Billedstøtter og Malerier.

Se, det var jo noget svækkende for hans Forsøg paa at have højere Interesser og gav Anledning til Reflektioner over, at der kan mangle andet i et Hjem end Tæpper og Portierer, Reflektioner, som ikke vare uden Fare — især for *hans* uudviklede Spekulationsevne. — Malefikantfølelsen fra den første Fallittid gik af ham, han stod i Fare for at blive sin Kones Kritiker.

Og Betty forstod disse Tanker.

»Hvorfor læser Du aldrig noget?« spurgte han en Aften, da de, efter at Anna var bragt til Ro, længe havde siddet tavse og trætte sammen i den lille Dagligstue — han med en udgaaet Pibe i Haanden — hun mekanisk strikkende.

Hun saa op. »Læser — hvad skulde jeg læse?«

»Aah, et eller andet — en af de ny Bøger. Der er jo saa meget.« —

»Ja, det er der vist,« sagde Betty og tog igen fat paa Strikkepindene. —

»Der udkommer uhyre meget,« fortsatte Lauritsen, »mange Bøger — som vist ere udmærkede.«

Intet Svar — en lille Pavse, og han fortsætter i en lidt irriteret Tone: »Hos Frederiksens læser de alting — der er altid saa megen Tale om Bøger.«

»Du læser jo heller ikke noget.«

»Nej ganske vist — jeg har forsømt det — jeg er ogsaa saa træt, naar jeg kommer fra Kontoret — og desuden — naar ens Kone aldrig — — — —.«

Hun saa op — og han slog Blikket ned.

Han følte sig for klejn i Sagen til at føre Processen videre og blev siddende i Tavshed, medens de misfornøjede Tanker smaabølgede i ham.

Lidt efter fik Godmodigheden Magt med ham, og han sagde venligt: »Skal vi begynde paa den Bog — Du fik til Din Fødselsdag i Fjor af Ingeborg Poulsen — Du ved den i det kønne blaa Bind — Du har vist aldrig faaet

læst den. Det er nogle Smaavers — ikke sandt. — Jeg kan jo læse højt.«

»Det kan vi gerne.«

Lauritsen fandt Bogen og tog fat, men han var en daarlig Oplæser — blev hurtig træt — ogsaa af Indholdet — og Betty var en endnu daarligere Tilhører. Efter en lille halv Times Forløb gabede hun saa forskrækkeligt, at selv en stærkere end Lauritsen vilde have opgivet det.

Han lukkede Bogen — det gik ikke.

Der var meget tavst i Stuen, men Lauritsen syntes ikke, at nogen Engel gik igennem den.

Lidt efter rejste Betty sig og gik ind for at hente noget i Sovekamret.

Idet hun passerede forbi ham, strøg hun med Haanden sagte over hans Ryg.

Det var en meget svag Berøring — netop lige saa han kunde mærke den, og dog var der noget lagt i dette Strøg, noget alvorligt bedrøvet, som gik langt ind og fik ham til at se hurtigt op. — Men Betty var alt paa den anden Side Døren, og da hun kom igen, var hendes Ansigt saa ubevægeligt tillukket, at han intet vidste at sige.

Han sad med Haanden i Hovedet og tænkte sig stadig trættere. Han syntes, Livet var blevet saa underlig indviklet. I gamle —

det vil sige i unge — Dage tænkte han slet ikke, han bare regnede og børstede sin Cylinderhat godt.

Men det skulde blive værre, for Betty blev — et Par Aar efter Falliten — meget syg.

Der er saa stille i Sovekamret, hvor Martssolen falder ind med et koldt, klart Foraarslys, og hun i Sengen er nu saa forfærdelig stille.

De Ord, som Dagen igennem aabne hendes Læber, kunne nemt tælles, og de store, trætte Øjne synes endnu større, fordi Sygdommen har gjort Ansigtet saa lille.

Men hun smiler venlig til alle dem, som ere om hende, allermildest til lille Anna paa dennes kortvarige Visitter i Sygeværelset — ogsaa mildt, men saa underlig sørgmodigt til ham, der ikke ved, hvor godt han skal gøre det for hende, ja endogsaa nu i Dag har anskaffet sig — over Evne — en straalende ny Hat, fordi hans gamle har været til Mishag, og han gerne vil indbilde hende, at de have Raad til den tidligere Flothed.

Stakkels Lauritsen! Han sidder og drejer den foreviste Hat mellem Hænderne og stirrer ned i den. — Jo, den er fra Bodecker og har

straalende Mærker i Foret, men det hjælper ikke en Smule. Og Betty har smilt mat til den ny Erhvervelse — et ganske kort Øjeblik maaske følt et Glimt af Glæde derved, men hun *er* for træt til at fastholde det.

Hun har ladet sin hvide, magre Haand et Par Gange glide hen over Hatten, saa er Haanden faldet slap ned, og nu ligger hun med lukkede Øjne, medens hendes Mand halvt aandsfraværende tænker paa Hattens Pris.

Med et aabner Betty Øjnene og bevæger Læberne. Hun vil aabenbart sige noget, og dette er saa usædvanligt, at han spændt bøjer sig over Sengen for at lytte efter.

»Du, Nikolai« — hvisker hun, »Du maa passe paa, at Sørgefloret ikke kommer til at gaa for højt op paa Hatten, det har jeg aldrig kunnet lide — og sørg for, at det bliver sat stramt om.«

Hans Øjne ere i Taarer, men hendes atter lukkede. — Han trykker den slappe Haand og vil sige noget, men formaar det ikke. Saa sidder han stille ved Sengen og holder blot fast paa Haanden.

Men om Aftenen er Betty en Kende uroligere og vil atter tale.

»Hvad er det Betty — hvad er det min Kære?«

Han ligger paa Knæ foran Sengen, med Ansigtet i Puden tæt op af hendes.

»Undskyid,« hvisker Betty. — »Du maa undskylde.«

»Hvad for noget — hvad skal jeg undskylde?« De store Øjne se mærkeligt paa ham.

»Aah — det hele,« hvisker hun træt og drejer Hovedet bort, idet hun gør en Bevægelse med Munden, som om hun blæste af noget. — »Det hele.« — — Det var de sidste Ord, de hørte fra Bettys Mund, thi hvad det var, hun hviskede over sin lille Piges Hoved, med Armene saa tæt om hendes Hals, da Barnet lidt senere blev bragt ind til hende, det var der intet Menneske — undtagen maaske Barnet — som hørte.

Stakkels Lauritsen! De faa Gange tidligere, Døden havde nærmet sig hans Bane, har den hos ham i Særdeleshed vakt Tanker om Arv, pæne Kort med Sørgerand, sorte Handsker og Hatteflor.

Nu har den mørke Majestæt set ham lige ind i Øjet, og han kæmper med det største af alle Problemer.

Kæmper — ja instinktmæssig — men han mærker kun, han lider.

Han kan slet ikke le af ingenting mere, undtagen, naar han hjemkommen fra Kontoret giver sig til at lege med lille Anna, men der er Graad i Hjertet bag den Leg.

Han kan slet ikke snakke oven ad mere, men tier helst stille.

Han kan ikke løbe ned af Gaden med den gamle Gesvindighed og lette vimst paa Hatten.

Han har rent tabt Færdigheden i at sige s'gu, og Cigaren smager ikke saa godt som før.

I Kontortiden arbejder han som en Slider, men der hjemme tænker og tænker og tænker han paa meget mere, end han kan begribe, eller ogsaa tænker han slet ikke, men er kun skakmat.

En ældre Kusine har overtaget Husstyrelsen og Annas Pasning. Hun er retskaffen, men tør — og Dagene ere graa, hvad enten Solen skinner, eller det regner.

Saa kommer Sommeren med tørt Støv i Gaderne, kridtede Ruder — og Tivoli.

Da faar han en Dag et Brev fra Etatsraaden med 2 Hundredekronesedler i og Tilbud om en Maaneds Ferie til et Landophold.

Der gaar en Sommerluftning gennem Lauritsens Sjæl ved Modtagelsen af dette Brev.

Han synes, han ser høje Træer, blaa Strand — og hører Lærker.

Kusinen tør op ved denne Begivenhed, — men hvilket Sted skal de vælge?

Ja, derom er Lauritsen ikke et Øjeblik i Tvivl. Det skal naturligvis være hint Sted, hvor Betty og han laa paa Landet den Sommer — da — — — —

Hvorfor netop der — der er mange andre kønne Steder?

Ja — hvorfor — det kan han ikke sige, men det skal være der.

Det blev dog ikke ved selve Badestedet. Der var optaget, og der var ogsaa for dyrt, men det blev i Omegnen, saa nær ved, at han nemt kunde naa de kendte Steder.

Og saa var Lauritsen spadserende igen.

Men han var vokset, siden han sidst havde gaaet under disse Træer og havde hørt dette Bølgeslag.

Nu stemmedes hans Tanker harmonisk i denne Luft, og Hjertets Strømme fandt Leje. — Langt bag sig havde han den gadeglade, tøjfornøjede Betty, men foran sig hende, der hviskede ham sit »Undskyld« i Øret.

Han stryger sig med Haanden over Panden og begynder at forstaa.

Saa var det en Aften lige ved Solnedgang, da han sad i Skovkanten tæt ved Huset og saa efter Anna, der plukkede Blomster paa Gærdet, at han pludselig følte sig saa glad, som han ikke længe — nej aldrig før — havde været.

Det var, som *alt* var i Orden.

Saa ebbede Glæden en Smule, og en nøgtern Stemme i ham sagde: »Saa glad er Du ikke i Morgen — ja maaske ikke engang om en Time.«

Men han svarede øjeblikkelig: »Ja, men saa maaske i Overmorgen igen, eller paa Fredag, eller — og bare det, at jeg ved, der er en saadan Glæde til, er jo mageløst.«

»Far,« raabte Anna, hun løb imod ham med begge Hænder fulde af Blomster, »se her — dem har jeg alle sammen fundet — der er mange, mange flere.«

Han har sin Hat i Haanden, som om han hilste paa noget usynligt.

Langt borte fra lyder Aftenklokken, og en Luftning gennem Kornet faar de tunge Aks til at løbe hviskende sammen.

Der er en Københavner mindre — og et Menneske mere paa Jorden.

